

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

*Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων
Πράξη: «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες
μέσω εργαστηρίων» (MIS 5092064)*



ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020» που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)



Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΩ –
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ & ΕΥΘΥΝΗ

1. Ανθρώπινα δικαιώματα
2. Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, διαφορετικότητα

«Γνωρίζουμε την Ελλάδα, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα ανθρώπινα δικαιώματα και οργανώνουμε ένα ευρωπαϊκό γεύμα για τα παιδιά του τρίτου κόσμου και μια διαπολιτισμική Χριστουγεννιάτικη σχολική γιορτή»



Δρ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ



Παραδοτέο εκπονητή προγράμματος

Δρ ΛΑΖΑΡΙΔΗ ΙΩΑΝΝΗ

«Γνωρίζουμε την Ελλάδα, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα ανθρώπινα δικαιώματα και οργανώνουμε ένα ευρωπαϊκό γεύμα για τα παιδιά του τρίτου κόσμου και μια διαπολιτισμική Χριστουγεννιάτικη σχολική γιορτή

Θεματική: **3. ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΩ** - Κοινωνική Συναίσθηση & Ευθύνη

Υπο-θεματικές: **3.1. Ανθρώπινα δικαιώματα**

3.3. Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, διαφορετικότητα

Επιμέρους υπο-θεματικές: **Ανθρώπινα δικαιώματα & αξιοπρέπεια, αλληλοσεβασμός και σεβασμός της διαφορετικότητας, αντιμετώπιση διακρίσεων, συνεργασία / συνεργατικότητα, φιλανθρωπία, κοινωνική ευαισθησία, κοινωνική ευθύνη, ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, συμπερίληψη στην εκπαίδευση, δημοκρατία, δημοκρατική παιδεία και παράδοση.**

Δεξιότητες μέσω των συγκεκριμένων Εργαστηρίων:

A) Δεξιότητες 21ου αιώνα (4cs):

A1. Δεξιότητες μάθησης 21^{ου} αιώνα (4cs) (Κριτική σκέψη, Επικοινωνία, Συνεργασία, Δημιουργικότητα)

A2. Ψηφιακή μάθηση 21^{ου} αιώνα (4cs σε ψηφιακό περιβάλλον) (Ψηφιακή: επικοινωνία, συνεργασία, δημιουργικότητα, Κριτική Σκέψη, Συνδυαστικές Δεξιότητες Ψηφιακής τεχνολογίας επικοινωνίας και συνεργασίας.

B) Δεξιότητες ζωής

B1. Δεξιότητες της κοινωνικής ζωής (Αυτομέριμνα, Κοινωνικές Δεξιότητες, Ενσυναίσθηση και ευαισθησία, Πολιτειότητα, Προσαρμοστικότητα, Ανθεκτικότητα, Υπευθυνότητα)

Γ) Δεξιότητες της τεχνολογίας, της μηχανικής και της επιστήμης

Γ1. Δεξιότητες της τεχνολογίας (Δεξιότητες δημιουργίας και διαμοιρασμού ψηφιακών δημιουργημάτων, Δεξιότητες ανάλυσης και παραγωγής περιεχομένου σε έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα, Δεξιότητες διεπιστημονικής και διαθεματικής χρήσης των νέων τεχνολογιών)

Δ) Δεξιότητες του νου

Δ2. Πλάγια σκέψη (Δημιουργική, παραγωγική, ολιστική σκέψη), Κατασκευές, παιχνίδια, εφαρμογές

Τάξεις: **Δ' - Ε' - ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ & Α' - Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ**



Φιλοσοφία – Σκοπιμότητα προγράμματος

Παρουσιάζουμε μια πρόταση επτά Εργαστηρίων βασισμένη στη διδακτική μέθοδο project (Dewey 1916, Kilpatrick 1925, Frey 1986, Χρυσ αφίδης 1996) (βλ. Σημειώσεις: Βιβλιογραφία). Συγκεκριμένα μέσα από Σχέδια εργασίας (project), προσπαθούμε με τους / τις μαθητές/τριες μας να γνωρίσουμε την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.), ώστε αρχικά ο κάθε μαθητής να μάθει, αλλά και να παρουσιάσει στους υπόλοιπους τον τόπο καταγωγής του, να δούμε τις πολιτισμικές διαφορές μας, αλλά και τις κοινές μας αξίες. Επίσης μέσα από project, προσπαθούμε με τους μαθητές μας να εμβαθύνουμε στα ανθρώπινα δικαιώματα και να ανακαλύψουμε πώς αυτά θεσμικά υποστηρίζονται από την Ε.Ε. Στη συνέχεια επιχειρούμε να οργανώσουμε ένα ευρωπαϊκό γεύμα με προϊόντα από διάφορες χώρες της Ευρώπης και κατόπιν το ετοιμάζουμε (εικονικά) προσκαλώντας τα παιδιά του τρίτου κόσμου. Τέλος διοργανώνουμε μια διαπολιτισμική Χριστουγεννιάτικη σχολική γιορτή.

Η θεωρητική θεμελίωση της διδακτικής προσέγγισής μας βασίζεται στη διαθεματικότητα (Θεοφιλίδης 1997, Μασσαγγούρας 2002), τη διδακτική μέθοδο project (σχέδια εργασίας) και την ομαδοσυνεργατική θεώρηση της μάθησης (Bloom 1980, Johnson & Johnson 1989) που εδράζει στην κοινωνικοπολιτισμική θεωρία (Vygotsky 1988). Κεντρική ιδέα είναι η βιωματική μάθηση, σύμφωνα με τη ρήση του Kilpatrick: «Μαθαίνουμε αυτά που ζούμε και τόσο περισσότερο τα μαθαίνουμε όσο περισσότερο τα ζούμε» (Beineke 1998).

Σκοπός μας είναι να αξιοποιήσουμε την Παιδαγωγική Μέθοδο «project», μέσω συγκεκριμένων Εργαστηρίων Δεξιοτήτων, για τη διδασκαλία της Θεματικής και των υποθεματικών και την καλλιέργεια δεξιοτήτων που προαναφέραμε, ενισχύοντας τη δημιουργική και διερευνητική μάθηση και την κριτική σκέψη. Επίσης να υποστηρίξουμε την ανάδυση ευρωπαϊκών και παγκόσμιων αξιών μέσω συνδέσεων με το μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος (ΜπΠ), της Γεωγραφίας, της Κοινωνικής & πολιτικής αγωγής, καταλήγοντας σε ένα διαπολιτισμικό πλαίσιο αλληλεπίδρασης. Παρουσιάζουμε επτά (7) Εργαστήρια Δεξιοτήτων των οποίων οι κεντρικές έννοιες, αν και φαίνονται ανεξάρτητες, συχνά μπορεί να λειτουργήσουν συμπληρωματικά.



Πληροφορίες υλοποίησης: προαπαιτούμενες γνώσεις, προετοιμασία υλικού

Τα Εργαστήριά μας/Workshops είναι Βιωματικές δραστηριότητες σε μικρές ομάδες. Καλό είναι, ήδη από τις προηγούμενες χρονιές να έχουμε ξεκινήσει τη συστηματική συγκρότηση των μαθητικών ομάδων (από την Α΄ τάξη Δημοτικού σε ζευγάρια), τη γνωριμία των μαθητών μεταξύ τους και την εξοικείωσή τους με τον ομαδο-συνεργατικό τρόπο εργασίας. Εξάλλου, η υιοθέτηση της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου π.χ. στη ΜτΠ, δε σημαίνει σε καμιά περίπτωση ότι αυτός θα είναι ο αποκλειστικός τρόπος με τον οποίο θα εργάζονται οι μαθητές. Υπάρχει εναλλαγή μεταξύ της μετωπικής, της εταιρικής και της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας και μάθησης. Έχοντας λοιπόν, από την προηγούμενη σχολική χρονιά, οικοδομήσει το κατάλληλο παιδαγωγικό κλίμα κι έχοντας καλλιεργήσει συνεργατικές σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ των μαθητών στην τάξη, συναποφασίζουμε με τους μαθητές μας να τολμήσουμε την υλοποίηση ενός σχεδίου εργασίας (project).

Τα σχέδια εργασίας απαρτίζονται από αλληλοσχετιζόμενες δραστηριότητες που προσεγγίζουν από διαφορετικές σκοπιές ένα κεντρικό θέμα και αποβλέπουν στην επίλυση ενός σύνθετου προβλήματος ή στη μελέτη ενός θέματος. Η επιλογή θέματος που είναι στα άμεσα ενδιαφέροντα των μαθητών και η εξακτίνωσή του με βάση προϋπάρχουσες γνώσεις και ερωτήματά τους, αποτελούν αποτελεσματικούς τρόπους εμπλοκής. Η επιλογή των θεμάτων σημαντικό να γίνεται με συναπόφαση των μαθητών. Οι μαθητές λοιπόν, μοιράζονται σε 4-5 μικτές ομάδες 4-5 ατόμων και κάθονται γύρω από στρογγυλά τραπέζια, αν δεν υπάρχουν, σε 2 θρανία ενωμένα. Συζητούν στις ομάδες, κατανέμουν ρόλους σε κάθε ομάδα: π.χ. ένα συντονιστή, ένα γραμματέα που θα καταγράφει πρόχειρα τις ιδέες και 1 ή 2 εκπροσώπους που στο τέλος θα παρουσιάσουν στις άλλες ομάδες, το παραγόμενο έργο της ομάδας. Μέσα από κοινότητες μάθησης, σχεδιάζουν και υλοποιούν αναζητήσεις - διερευνητικές αποστολές, διαμορφώνουν και μοιράζονται κοινά συμπεράσματα (αυτή η μεθοδολογία αφορά κυρίως τη δια ζώσης διδασκαλία, αλλά θα μπορούσε εύκολα να προσαρμοστεί και για διαδικτυακή διδασκαλία εξ αποστάσεως). Οργανόγραμμα των Εργαστηρίων - σχεδίων εργασίας μας: 1. Κοινός προγραμματισμός τάξης. 2. Ενδοομαδικός προγραμματισμός. 3. Συλλογική διεξαγωγή έργου. 4. Παρουσίαση του έργου των ομάδων. 5. Αξιολόγηση έργου και λειτουργικότητας ομάδων

Μοιράζουμε σε κάθε ομάδα από ένα φύλλο εργασίας, όπου αποτυπώνεται μια ή περισσότερες διερευνητικές αποστολές - δράσεις σε κάθε ομάδα και αφήνουμε χρόνο για ενδοομαδικό προγραμματισμό, καταμερισμό έργου και συλλογική διεξαγωγή του έργου. Στο τέλος, 1 ή 2 εκπρόσωποι κάθε ομάδας, παρουσιάζουν στον πίνακα στις άλλες ομάδες, το παραγόμενο έργο της ομάδας τους. Σύνηθες πρόβλημα που αναφέρεται απ' τους δασκάλους κατά την υλοποίηση σχεδίων εργασίας, είναι: Η έλλειψη χρόνου. Το πρόβλημα αυτό γίνεται εντονότερο σε τάξεις που υπάρχει μεγάλο ποσοστό μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες. Ο Σχεδιασμός και Προγραμματισμός των διαφόρων φάσεων των σχεδίων εργασίας, πρέπει να είναι ευέλικτος και δεν μπορεί να εφαρμοστεί κατά γράμμα. Εάν έχουμε μόνο μια διδακτική ώρα για υλοποίηση έργου, τότε πρέπει να λειτουργήσουμε ως «αντεστραμμένη τάξη». Δηλ. ο κοινός προγραμματισμός της τάξης, ο ενδοομαδικός προγραμματισμός, ο καταμερισμός έργου γίνονται από το προηγούμενο μάθημα. Οι μαθητές στο σπίτι, ατομικά ή ομαδικά (μέσω ψηφιακής επικοινωνίας) αναζητούν τις



πληροφορίες που έχουν αναλάβει και στο επόμενο μάθημα, γίνεται σε κάθε ομάδα, η συλλογική σύνθεση και παρουσίαση του έργου.

Ακολουθώς παραθέτουμε επτά (7) Εργαστήρια δεξιοτήτων-projects που επινοήσαμε και σχεδιάσαμε για τις ανάγκες του έργου. Θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν από τους/τις εκπαιδευτικούς για τις μαθησιακές ανάγκες διαφόρων τάξεων, αφού προσαρμοστούν κατάλληλα στο ηλικιακό και γνωστικό υπόβαθρο των μαθητών τους και στα ενδιαφέροντά τους, σύμφωνα με το πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Ασφαλώς αυτά τα ενδεικτικά δικά μας παραδείγματα, θα μπορούσαν να λειτουργήσουν και ως έναυσμα για τη δημιουργία από τους/τις συναδέλφους πολλών άλλων παρόμοιων ή και καλύτερων projects. Μπορεί η διδακτική μέθοδος project να μην είναι κάτι νέο, αφού θεμελιώθηκε έναν αιώνα πριν, όμως στο σημερινό ελληνικό σχολείο που εν πολλοίς παραμένει παραδοσιακό, η εφαρμογή της μεθόδου project, δυστυχώς παραμένει ζητούμενο κι όταν υλοποιείται αποτελεί καινοτομία. Σημασία έχει οι μαθητές να κατακτήσουν τη μεθοδολογία των project, την κουλτούρα της ομαδοσυνεργατικής - συμμετοχικής, αυτορρυθμιζόμενης μάθησης και από παθητικοί αποδέκτες να γίνουν ενεργοί συνδιαμορφωτές της μάθησής τους. Ενώ εμείς οι δάσκαλοι να περιοριστούμε σε συντονιστικό ρόλο.



Περιγραφή επτά Εργαστηρίων: Στοχοθεσία των εργαστηρίων, προτεινόμενες δράσεις και υλικό αφόρμησης, επέκτασης, γενίκευσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ			
ΣΧΟΛΕΙΟ		ΤΜΗΜΑ.....	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ:
Θεματική	3. ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΩ	Υποθεματική	Κοινωνική Συναίσθηση & Ευθύνη
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Δ' - Ε' - ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ & Α' - Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ		
Τίτλος	«Γνωρίζουμε την Ελλάδα, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα ανθρώπινα δικαιώματα κι οργανώνουμε ένα ευρωπαϊκό γεύμα για τα παιδιά του τρίτου κόσμου και μια διαπολιτισμική Χριστουγεννιάτικη σχολική γιορτή»		
Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου	Α) Δεξιότητες 21ου αιώνα (4cs) Β) Δεξιότητες ζωής Γ) Δεξιότητες της τεχνολογίας, της μηχανικής και της επιστήμης Δ) Δεξιότητες του νου		
Σύνδεση με τη Βασική Θεματική	Ανθρώπινα δικαιώματα, αξιοπρέπεια, αλληλοσεβασμός και σεβασμός της διαφορετικότητας, αντιμετώπιση διακρίσεων, συνεργασία / συνεργατικότητα, φιλανθρωπία, κοινωνική ευαισθησία, κοινωνική ευθύνη, ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, συμπερίληψη στην εκπαίδευση, δημοκρατία, δημοκρατική παιδεία.		



Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Εργαστήριο/ τίτλος	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>Οι μαθητές να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εμβαθύνουν στις θεματικές: συνεργασία / συνεργατικότητα, διαφορετικότητα, αλληλοσεβασμός, δημοκρατική παιδεία. • Καλλιεργήσουν δεξιότητες: Μάθησης 21ου αιώνα(4cs) (Κριτική σκέψη, Επικοινωνία, Συνεργασία, Δημιουργικότητα)/ Κοινωνικής ζωής (Κοινωνικές Δεξιότητες, Ενσυναίσθηση Πολιτειότητα, Υπευθυνότητα)/ Δεξιότητες της τεχνολογίας (Δεξιότητες διαθεματικής χρήσης των νέων τεχνολογιών). • Αναπτύξουν τη «δημοκρατική ικανότητα»: δυνατότητα κινητοποίησης (δεξιοτήτων, αξιών, στάσεων, γνώσεων, κατανόησης)* • Γνωριστούν μεταξύ τους και να πληροφορηθούν για τον τόπο καταγωγής των συμμαθητών τους, ειδικά των αλλοδαπών. • Αποκτήσουν Πολιτειακή συνείδηση που είναι η στάση του πολίτη προς μια κοινότητα όπου ανήκει*. • Γνωρίσουν τα γεωγραφικά διαμερίσματα της Ελλάδας: πρωτεύουσες νομών & πόλεις γεωμορφολογία τους (όρη, ποτάμια, λίμνες, πεδιάδες), προϊόντα, ήθη κι έθιμα, ιστορικά γεγονότα, κλίμα. Να βρουν σχετικές φωτο- γραφίες, έντυπες ή ψηφιακές. • Αναλάβουν την ευθύνη διδασκαλίας παρουσιάζοντας οι ομάδες το έργο τους στην τάξη • Κατασκευάσουν φύλλο εργασίας με 	<p>Γνωρίζουμε την Ελλάδα</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές φέρνουν πληροφορίες για τον τόπο καταγωγής τους. Αλλοδαποί μαθητές δείχνουν στο χάρτη και μιλούν για τη χώρα που κατάγονται για 1^η φορά στην τάξη, δίνουν πληροφορίες για έθιμα κοινά ή διαφορετικά από τα ελληνικά. • Κάθε ομάδα μαθητών αναλαμβάνει να παρουσιάσει 1 γεωγραφικό διαμέρισμα (βλ. Φύλλο εργασίας 2, ακολούθως). • Ενδοομαδικός προγραμματισμός & κατανομή έργου: ένας θα παρουσιάσει πρωτεύουσες νομών και σημαντικές πόλεις, άλλος τη γεωμορφολογία του τόπου (όρη ποτάμια, λίμνες, πεδιάδες) άλλος τα προϊόντα και τα ήθη κι έθιμα της περιοχής, άλλος τα ιστορικά γεγονότα του τόπου και το κλίμα και άλλος είναι υπεύθυνος για συγκέντρωση σχετικών φωτογραφιών • Οι ομάδες παρουσιάζουν το έργο τους στην τάξη (αυτό λειτουργεί ως διδ/λία). • Οι παρουσιάσεις μπορεί να διανθίζονται από γαστρονομική/μουσική επένδυση κ.α. • Στο τέλος της παρουσίασης η υπεύθυνη ομάδα δίνει φύλλο εργασίας στις άλλες, με ερωτήσεις, για ομαδική συμπλήρωση. Τα παιδιά συμβουλευονται γεωγραφικό άτλαντα ή χάρτες της τάξης, αν θέλουν. • Οι μαθητές κάθε ομάδας ζωγραφίζουν το χάρτη του



<p>ερωτήσεις για τους συμμαθητές τους, αλλά και να απαντήσουν οι ίδιοι σ' αυτό που θα πάρουν</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μάθουν να συμβουλευονται γεωγραφικούς άτλαντες και χάρτες. • Συνειδητοποιήσουν ότι η γαστρονομία, η μουσική, οι χοροί κ.α. είναι σημαντικά στοιχεία της ταυτότητας ενός τόπου. • Οπτικοποιήσουν τις γνώσεις τους ζωγραφίζοντας χάρτη για 1 γεωγραφικό διαμέρισμα • Καλλιεργήσουν ψηφιακές δεξιότητες με το Google Earth, εντοπίζοντας τα διάφορα γεωγραφικά διαμερίσματα. <p><i>* (Βλ. Σημειώσεις: Βιβλιογραφία) Πλαίσιο Αναφοράς Ικανοτήτων για Δημοκρατικό Πολιτισμό – Τόμος 1,2,3</i></p>		<p>γεωγραφικού διαμερίσματος που ανέλαβαν, τον αναρτούν στο ταμπλό</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σε προτζέκτορα ή σε αίθ. Πληροφορικής με το Google Earth, εντοπίζουμε τα διάφορα γεωγραφικά διαμερίσματα ψηφιακά και βρίσκουμε και το σχολείο μας μεγεθύνοντας εικόνα από δορυφόρο • <u>Δραστηριότητα επέκτασης</u>: 1. Οι μαθητές παίζουν το επιτραπέζιο «Γνωρίζω την Ελλάδα». 2. Αναπλαισίωση στην Ιστορία αρχαίας Ελλάδας, κάθε ομάδα παίρνει μία πόλη-κράτος της αρχαιότητας, π.χ.: άλλος τη θέση, άλλος την οικονομία, τον τρόπο ζωής, το πολίτευμα κ.α.
--	--	---



Υποδειγματικό Υλικό - Δειγματικό Φύλλο εργασίας 1 - Περιγραφή εργαστηρίου & δράσεων

Εφαρμόζουμε το σχέδιο εργασίας στη Δ΄ τάξη στη ΜτΠ ή στην Ε΄ στη Γεωγραφία, με σκοπό τη γνωριμία των παιδιών με την Ελλάδα. Αρχικά ο κάθε μαθητής φέρνει πληροφοριακό υλικό για τον τόπο καταγωγής του χρησιμοποιώντας παράλληλα τον πολιτικό και τον γεωμορφολογικό χάρτη της τάξης. Δίνεται η δυνατότητα σε αλλοδαπούς μαθητές να δείξουν στο χάρτη και να μιλήσουν για τη χώρα που κατάγονται για πρώτη φορά στους συμμαθητές τους, δίνοντάς μας πληροφορίες για ήθη και έθιμα άλλοτε κοινά και άλλοτε διαφορετικά από τα ελληνικά. Σε 2ο επίπεδο οι μαθητές καλούνται να συγκεντρώσουν πληροφορίες για τον τόπο που διαμένουν σήμερα, να διερευνήσουν τη γεωγραφία και την τοπική ιστορία του.


Στη συνέχεια, εξετάζουμε διεξοδικά τα γεωπολιτικά χαρακτηριστικά της Ελλάδας, σύμφωνα με τα γεωγραφικά της διαμερίσματα. Κάθε ομάδα μαθητών αναλαμβάνει να παρουσιάσει από ένα γεωγραφικό διαμέρισμα. Ανάλογα με τον χρόνο και το μέγεθος του έργου, ενίοτε κάποιες ομάδες έχουν κοινό θέμα, οπότε οι μαθητές εργάζονται διομαδικά κι άλλες φορές σε άλλες ομάδες δίνεται διπλό πεδίο έρευνας.

Η κατανομή των εργασιών γίνεται ως εξής: κάποιος αναλαμβάνει να παρουσιάσει τις πρωτεύουσες των νομών και τις σημαντικότερες πόλεις, άλλος τη γεωμορφολογία του τόπου (όρη, ποτάμια, λίμνες, πεδιάδες) και το κλίμα, άλλος τα προϊόντα και τα ήθη κι έθιμα της περιοχής, άλλος τα ιστορικά γεγονότα του τόπου και κάποιος άλλος είναι υπεύθυνος για τη συγκέντρωση σχετικού φωτογραφικού υλικού. Στους μαθητές δίνεται ο χρόνος και η δυνατότητα να συγκεντρώσουν και να επεξεργαστούν το υλικό τους μέσα στην τάξη, λίγες ημέρες πριν την παρουσίαση. Δίνεται στον εκπ/κό η δυνατότητα της διακριτικής επίβλεψης και καθοδήγησης στις ομάδες όποτε κι όπου κρίνεται απαραίτητο. Οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες και χαμηλή αυτοεκτίμηση συμμετέχουν ενεργά, καθώς πάντα υπάρχει κάποια εργασία στην ομάδα, που μπορούν να διεκπεραιώσουν με επιτυχία.

Όταν οι ομάδες είναι έτοιμες, παρουσιάζουν το έργο τους στην τάξη. Η παρουσίαση παίρνει σοβαρές διαστάσεις για όλους, γιατί είναι προϊόν επίπονης συλλογικής εργασίας. Η ομάδα που παρουσιάζει ξέρει πως η παρουσίαση λειτουργεί ως διδασκαλία. Οι παρουσιάσεις μπορεί να διανθίζονται από γαστρονομική ή μουσική επένδυση (π.χ. ελιές Καλαμάτας ή παραδοσιακά τραγούδια της Μακεδονίας). Στις Κυκλάδες π.χ. ένα παιδί να φέρει κιμωλία από την Κίμωλο, άλλο ηφαιστειακή μαύρη πέτρα και φάβα από τη Σαντορίνη, άλλο ελαφρόπετρα από τη Μήλο, άλλο λουκούμια από τη Σύρο ή ντοματοκεφτέδες που έφτιαξε η μαμά του και στο τέλος, όλοι μαζί βάζουμε νησιώτικα τραγούδια και χορεύουμε. Στη Στερεά Ελλάδα π.χ. μπορούμε να φτιάξουμε στην τάξη χωριάτικες πίτες με βοήθεια μαμάδων μαθητών.

Στο τέλος της κάθε παρουσίασης η υπεύθυνη ομάδα δίνει ένα φύλλο εργασίας στις υπόλοιπες ομάδες, με απλές ερωτήσεις, σχετικά με το υλικό που παρουσιάστηκε. Το φύλλο εργασίας συμπληρώνεται ομαδικά. Επιτρέπεται στα παιδιά η χρήση του γεωγραφικού τους άτλαντα είτε χαρτών της τάξης. Επίσης οι μαθητές κάθε ομάδας ζωγραφίζουν χάρτη του γεωγραφικού διαμερίσματος που ανέλαβαν, τον αναρτούν στο ταμπλό της τάξης. Τέλος στον προτζέκτορα ή στην αίθουσα Πληροφορικής με το Google Earth, εντοπίζουμε ψηφιακά τα διάφορα γεωγραφικά διαμερίσματα και βρίσκουμε και το σχολείο μας μεγεθύνοντας την εικόνα από το δορυφόρο.



Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Εργαστήριο/ τίτλος	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>Οι μαθητές να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εμβαθύνουν στις θεματικές: συνεργασία / συνεργατικότητα, διαφορετικότητα, αλληλοσεβασμός, δημοκρατική παιδεία. • Καλλιεργήσουν δεξιότητες: Μάθησης 21ου αιώνα(4cs) (Κριτική σκέψη, Επικοινωνία, Συνεργασία, Δημιουργικότητα)/ Κοινωνικής ζωής (Κοινωνικές Δεξιότητες, Ενσυναίσθηση Πολιτειότητα, Υπευθυνότητα)/ Δεξιότητες της τεχνολογίας (Δεξιότητες διαθεματικής χρήσης των νέων τεχνολογιών). • Νιώσουν Ευρωπαίοι πολίτες αποκτώντας ευρύτερη πολιτειακή συνείδηση (η στάση του πολίτη προς κοινότητα όπου ανήκει*). • Γνωρίσουν: το ιστορικό ίδρυσης της Ε.Ε., τα θεσμικά της όργανα, τα κράτη-μέλη και τα μνημεία-αξιοθέατά τους, Ευρώ & Ευρωζώνη • Μάθουν κοινές αξίες-στρατηγικές, οφέλη, δικαιώματα/υποχρεώσεις κρατών-μελών. • Καλλιεργήσουν ψηφιακές δεξιότητες: αναζήτησης και παρουσίασης πληροφοριών, επικοινωνίας με τα άλλα μέλη της ομάδας. • Να διακρίνουν στο πλήθος πληροφοριών του διαδικτύου τις έγκυρες και χρήσιμες. • Εκτιμήσουν τον πολιτισμό των άλλων λαών & την αξία πολιτιστικών έργων, έχοντας θετική στάση, σεβασμού στο διαφορετικό. • Εκτιμήσουν τη γαστρονομία, τη μουσική κ.α ως σημαντικά στοιχεία ταυτότητας 	<p>Γνωρίζουμε την Ευρωπαϊκή Ένωση</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές γνωρίζουν τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. τη σημαία της με τα 12 κίτρινα αστέρια, τον ύμνο της και τις σημαίες των χωρών της ΕΕ, ενώ παίζουν σχετικά παιχνίδια στη γωνιά του παιδιού της Ε.Ε. http://europa.eu/kids-corner ή βλέπουν στο uTube videos π.χ.«Ε. Ένωση» (12.02΄) • Κάθε ομάδα μαθητών αναλαμβάνει να παρουσιάσει ένα θέμα για την Ε.Ε. & παίζουμε «νησί του καρχαρία» (βλ. Φ.Ε.2) • Συλλογικός προγραμματισμός & κατανομή έργου: μία ομάδα θα παρουσιάσει το ιστορικό ίδρυσης / λόγους δημιουργίας της Ε.Ε., άλλη τα κράτη-μέλη και τις πρωτεύουσές τους, άλλη τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε., άλλη το Ευρώ/την Ευρωζώνη, τις κοινές αξίες και στρατηγικές και άλλη δικαιώματα/υποχρεώσεις των μελών. • Ενδοομαδικός προγραμματισμός & κατανομή έργου: π.χ. ένας θα παρουσιάσει τα κράτη-μέλη του βόρειου, άλλος του κεντρικού και άλλος του νότιου τομέα. Σε άλλη ομάδα ένας θα παρουσιάσει το Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, άλλος την Ευρ. Επιτροπή, άλλος το Ευρ. Δικαστήριο κ.α. • Οι ομάδες παρουσιάζουν το έργο τους στην τάξη (αυτό λειτουργεί ως διδ/λία). • Οι παρουσιάσεις μπορεί να διανθίζονται από φωτογραφίες με μνημεία ή έργα πολιτισμού από τα κράτη-μέλη, από γαστρονομική ή



<p>τόπου.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναλάβουν την ευθύνη διδασκαλίας παρ' όσον οι ομάδες το έργο τους στην τάξη φτιάχνοντας φύλλο εργασίας με ερωτήσεις. • Συνειδητοποιήσουν ότι κανένα κράτος δεν μπορεί να λειτουργεί σε απομόνωση, γιατί συστημικά όλοι εξαρτώνται από όλους και μες στον ανταγωνισμό & την αβεβαιότητα παγκοσμίως, χρειάζονται συνεργασίες. • Χρησιμοποιήσουν γεωγραφικούς χάρτες. • Νιώσουν τη χαρά ενός (εικονικού) ταξιδιού στις χώρες της Ε.Ε. & την ικανοποίηση για την παρουσίαση των έργων τους. <p><i>* (Βλ. Σημειώσεις: Βιβλιογραφία) Πλαίσιο Αναφοράς Ικανοτήτων για Δημοκρατικό Πολιτισμό – Τόμος 1,2,3</i></p>		<p>μουσική επένδυση κ.α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Στο τέλος της παρουσίασης η υπεύθυνη ομάδα δίνει φύλλο εργασίας στις άλλες, με ερωτήσεις, για ομαδική συμπλήρωση. • Οι μαθητές κάθε ομάδας συνθέτουν σε μια αφίσα ή σε ψηφιακή παρουσίαση όλα τα αποτελέσματα της αναζήτησής τους π.χ. σε 1 ομάδα ζωγραφίζουν χάρτη κρατών και κολλούν φωτογραφίες. • Όλοι μαζί κάνουν «Το δέντρο της Ε.Ε.» σε post it στα κλαδιά γράφουν αξίες-οφέλη.
---	--	--



Υποδειγματικό Υλικό - Δειγματικό Φύλλο εργασίας 2 - Περιγραφή εργαστηρίου & δράσεων

Η συμμετοχή της χώρας μας στη μεγάλη οικογένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης δημιουργεί απαιτήσεις και προκλήσεις για διαμόρφωση της ταυτότητας του Ευρωπαίου πολίτη. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό, αν αναλογιστούμε την άγνοια που υπάρχει σχετικά με το θέμα. Απαραίτητο λοιπόν να αναδειχθεί μέσα από την εκπαίδευση των μαθητών η διάσταση της συμμετοχής της χώρας μας στην Ε.Ε., τα πλεονεκτήματα από αυτή τη συμμετοχή, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που προκύπτουν, η ανάγκη συνεργασίας και κοινής πορείας των κρατών-μελών της Ε.Ε.

Οι μαθητές αναζητούν πληροφορίες για τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. τη σημαία της με τα 12 κίτρινα αστέρια, τον ύμνο της και τις σημαίες των χωρών της Ε.Ε., ενώ παίζουν σχετικά παιχνίδια στη γωνιά του παιδιού της Ε.Ε. που είναι ένα πολύ χρήσιμο, αλλά και ευχάριστο για τα παιδιά μαθησιακό εργαλείο (<http://europa.eu/kids-corner>). Βλέπουν στο uTube videos π.χ. «Ε.Ένωση», «What is European Union?» κ.α.

Παίζουμε το βιωματικό παιχνίδι «Το νησί του καρχαρίας». Ο καρχαρίας συμβολίζει τους κινδύνους που ενυπάρχουν παγκοσμίως για τα κράτη & τους πολίτες τους και το νησί συμβολίζει την αγκαλιά της Ε.Ε. που παρέχει ασφάλεια και προστασία.

Οδηγίες παιχνιδιού: οι μαθητές οριοθετούν το χώρο (π.χ. με σχοινί ή λωρίδες ύφασμα στο πάτωμα) που «είναι» το νησί τους, έξω απ' το οποίο παραμονεύει ένας καρχαρίας. Με ένα ρυθμό ή μουσική, οι μαθητές κολυμπούν γύρω απ' το νησί και μόλις σταματήσει ο ρυθμός/μουσική, πρέπει να καταφέρουν να μπουν όλοι στο νησί. Αν μείνει κάποιος εκτός, τον τρώει ο καρχαρίας. Κάθε φορά η περίμετρος του νησιού (το σχοινί/ύφασμα) μικραίνει.

Με παρόμοιες δράσεις προσπαθούμε να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές ότι κανένα κράτος δεν μπορεί να λειτουργεί σε απομόνωση, γιατί συστημικά όλοι εξαρτώνται από όλους και μες στον ανταγωνισμό και την αβεβαιότητα παγκοσμίως, χρειάζονται ευρύτερες συνεργασίες.

Μπορεί συνδυαστικά να αξιοποιηθεί το Πρόγραμμα «Καταστάσεις Προβληματισμού» του υποφαινόμενου εκπονητή: το Εργαστήριο 4 «για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού». Οι μαθητές να εκτιμήσουν τη θεσμική προστασία στην Ε.Ε. και να αναλογιστούν π.χ. για την προμήθεια εμβολίων.


Κάθε ομάδα αναλαμβάνει να παρουσιάσει ένα θέμα για την Ε.Ε. Προγραμματισμός & κατανομή έργου: μία ομάδα θα παρουσιάσει το ιστορικό ίδρυσης της Ε.Ε., άλλη τα κράτη-μέλη και τις πρωτεύουσές τους, άλλη τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε., άλλη το Ευρώ/την Ευρωζώνη (βλ. παιχνίδι)* τις κοινές αξίες/στρατηγικές κι άλλη δικαιώματα /υποχρεώσεις των μελών. Ενδοομαδικός προγραμματισμός & κατανομή έργου: π.χ. ένας θα παρουσιάσει τα κράτη-μέλη του βόρειου, άλλος του κεντρικού και άλλος του νότιου τομέα. Σε άλλη ομάδα ένας θα παρουσιάσει το Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, άλλος την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, άλλος το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο κ.α. Κατόπιν οι ομάδες παρουσιάζουν το έργο τους στην τάξη. Οι παρουσιάσεις διανθίζονται από φωτογραφίες ή μινιατούρες με μνημεία ή έργα πολιτισμού, με γαστρονομική ή μουσική επένδυση από τα κράτη-μέλη κ.α. Για τις παρουσιάσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν ψηφιακά εργαλεία π.χ. Power point, Prezi, Βίντεο στο uTube, Glogster.edu για δημιουργία ψηφιακής αφίσας κ.α. Στο τέλος της παρουσίασης η υπεύθυνη ομάδα δίνει φύλλο εργασίας στις άλλες, με ερωτήσεις συμπλήρωσης.



Τέλος όλοι μαζί ζωγραφίζουν «Το δέντρο της Ε.Ε.» σε ένα χαρτόνι και κολλούν post it στα κλαδιά του, όπου γράφουν κοινές αξίες και οφέλη της Ε.Ε.

** Βιωματικό παιχνίδι «Η ιστορία ενός Ευρώ»:* τα παιδιά μπαίνουν σε κύκλο και με Δημιουργική γραφή επινοούν το ταξίδι ενός νομίσματος, δίνοντας ο ένας στον άλλο το νόμισμα (ή χάρτινη απομίμηση) και λέγοντας ένα κομμάτι της ιστορίας, μέχρι να φτάσει στον τελευταίο (π.χ. Είμαι Γερμανός τουρίστας στην Ελλάδα και το δίνω στον σουβλατζή Γιάννη για να αγοράσω ένα σουβλάκι.



Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Εργαστήριο/ τίτλος	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>Οι μαθητές να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εμβαθύνουν στις θεματικές: (ΑΔ) ανθρώπινα δικαιώματα, συνεργασία, αλληλοσεβασμός και διαφορετικότητα, αντιμετώπιση διακρίσεων, κοινωνική ευαισθησία. • Καλλιεργήσουν δεξιότητες: Μάθησης 21ου αιώνα(4cs) (Κριτική σκέψη, Επικοινωνία, Συνεργασία, Δημιουργικότητα)/ Κοινωνικής ζωής (Κοινωνικές Δεξιότητες)/ Δεξιότητες του νου όπως Στρατηγική Σκέψη (Μελέτη περιπτώσεων και Επίλυση προβλημάτων). • Εμβαθύνουν στο ιστορικό των Α.Δ. • Αποκτήσουν Πολιτειακή συνείδηση που είναι η στάση του πολίτη προς μια κοινότητα όπου ανήκει, δηλ. μεταξύ άλλων (Μέριμνα για τις υποθέσεις της κοινότητας, αίσθημα καθήκοντος ως πολίτη, προθυμία για ενεργό συμβολή και συμμετοχή σε αποφάσεις που αφορούν το κοινό καλό της κοινότητας και προθυμία για διάλογο)*. • Κατανοήσουν τα 30 άρθρα Οικουμενικής διακήρυξης Α.Δ. & να γνωρίσουν τα βασικά. • Ευαισθητοποιηθούν στην αναγκαιότητα προάσπισης των Α.Δ. για όλους. • Πληροφορηθούν για τους Οργανισμούς που ασχολούνται με τα Α.Δ. • Εμβαθύνουν στο άρθρο 26 της οικ. διακ. ανθρωπίνων δικαιωμάτων για την παιδεία. • Να γνωρίσουν οι μαθητές τα δικαιώματα που έχουν & τα δικαιώματα του παιδιού. 	<p>Τα ανθρώπινα δικαιώματα</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Προοργανωτής - Αφόρμηση: Ο εκπ/κός προβάλλει την Οικουμενική διακήρυξη για τα ανθρώπινα δικαιώματα (1948) στο προτζέκτορα και διαβάζει το Προοίμιο. Οι μαθητές βλέπουν το βίντεο για τα Α.Δ. https://www.youtube.com/watch?x-yl-cl=84359240&v=oh3BbLk5UIQ&x-yl-ts=1421782837 ή άλλα βίντεο από την ιστοσελίδα της Νεολαίας υπέρ των Α.Δ. http://gr.youthforhumanrights.org/. Έτσι εμβαθύνουν στο ιστορικό των Α.Δ. • Δίνουμε σε κάθε ομάδα την αποστολή να παρουσιάσει 6 ανθρώπινα δικαιώματα. Οι ομάδες μαθητών αναζητούν στο Διαδίκτυο πληροφορίες για τα 30 άρθρα της Οικουμενικής διακήρυξης. • Κάθε ομάδα ανακοινώνει τα ευρήματα της αναζήτησής της στην τάξη. Δίνεται έμφαση στο άρθρο 26 για την παιδεία. • Οι μαθητές συνεργάζονται και φτιάχνουν όλοι μαζί, έναν εννοιολογικό χάρτη Α.Δ. σε χαρτόνι στον πίνακα. Παίρνουν ιδέες από την Πηγή 1 (Βλ. Παράρτημα). • Οι ομάδες μαθητών αναζητούν στο Διαδίκτυο πληροφορίες για Οργανισμούς που ασχολούνται με τα Α.Δ., ελέγχουν την τήρησή τους & τα προασπίζουν. • Τέλος οι ομάδες συνεργάζονται και φτιάχνουν έναν εννοιολογικό χάρτη Οργανισμών για τα Α.Δ. σε χαρτόνι.



<ul style="list-style-type: none"> • Αποκτήσουν ενσυναίσθηση σε σχέση με τις μη προνομιούχες κοινωνικές ομάδες που συνυπάρχουν μαζί τους στην Ελλάδα. • Καταδικάσουν την ξενοφοβία, το ρατσισμό και να αποκτήσουν ανεκτικότητα, αποδοχή και κατανόηση του διαφορετικού. • Κατανοήσουν τη σημασία της εκπαίδευσης στα Α.Δ. & την προστασία των Α.Δ. ως υποχρέωση κάθε ενεργού πολίτη. • Καλλιεργήσουν ψηφιακές δεξιότητες. <p><i>* (Βλ. Σημειώσεις: Βιβλιογραφία) Πλαίσιο Αναφοράς Ικανοτήτων για Δημοκρατικό Πολιτισμό – Τόμος 1,2,3</i></p>		<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές αναζητούν πληροφορίες στο Διαδίκτυο για τα δικαιώματα του παιδιού (τη Σύμβαση για τα ΔτΠ 54 άρθρα 1989)& τις 4 κατηγορίες τους: Δ .Επιβίωσης/ Δ. Ανάπτυξης-Εξέλιξης/Δ. Προστασίας/ Δ. Συμμετοχής. Κάθε ομάδα 1 κατηγορία. • Παρουσιάζουν στον πίνακα τα ευρήματα της αναζήτησής τους για τα ΔτΠ. • Αναζητούν στις Εικόνες της Google: Αφίσα με τα δικαιώματα του παιδιού, παίρνουν ιδέες και όλοι μαζί κατασκευάζουν τη δική τους Αφίσα με τα ΔτΠ.
--	--	---



Υποδειγματικό Υλικό - Δειγματικό Φύλλο εργασίας 3 - Περιγραφή εργαστηρίου & δράσεων

Υποστηρικτικά κείμενα:

Οικουμενική Διακήρυξη Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (προοίμιο και 30 άρθρα).
Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα.
Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα.
Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Περιγραφή εργαστηρίου:

Ο εκπ/κός ως αφόρμηση προβάλλει την Οικουμενική διακήρυξη για τα ανθρώπινα δικαιώματα (1948) στον προτζέκτορα και διαβάζει το Προοίμιο. Οι μαθητές βλέπουν βίντεο για τα Α.Δ. και εμβαθύνουν στο ιστορικό τους.

Κάθε ομάδα αναλαμβάνει την αποστολή να παρουσιάσει 6 ανθρώπινα δικαιώματα κι οι ομάδες μαθητών αναζητούν πληροφορίες στο Διαδίκτυο ή στη βιβλιοθήκη του σχολείου για τα 30 άρθρα της Οικουμενικής διακήρυξης. Κατόπιν οι ομάδες ανακοινώνουν τα ευρήματα της αναζήτησής τους στην τάξη, δίνοντας έμφαση στο άρθρο 26 για την παιδεία. Στο τέλος αυτής της φάσης, οι μαθητές όλων των ομάδων συνεργάζονται και φτιάχνουν έναν εννοιολογικό χάρτη Α.Δ. σε χαρτόνι στον πίνακα με πολυτροπικό κείμενο. Μπορεί να πάρουν ιδέες από την Πηγή 1 (Βλ. Παράρτημα).


Οι ομάδες μαθητών αναζητούν στο Διαδίκτυο πληροφορίες για Οργανισμούς που ασχολούνται με τα Α.Δ. που ελέγχουν την τήρησή τους και τα προασπίζουν, π.χ. ΟΗΕ, UNICEF, Συμβούλιο της Ευρώπης, Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής κ.α. Στο τέλος αυτής της φάσης, οι μαθητές των ομάδων συνεργάζονται και φτιάχνουν ένα χάρτη Οργανισμών για τα Α.Δ.

Οι ομάδες μαθητών αναζητούν πληροφορίες στο Διαδίκτυο για τα δικαιώματα του παιδιού, τη Σύμβαση για τα ΔτΠ με τα 54 άρθρα που υπογράφηκε το 1989. Από τις 4 κατηγορίες των ΔτΠ κάθε ομάδα αναλαμβάνει να παρουσιάσει 1 κατηγορία. Στο τέλος αυτής της φάσης παρουσιάζουν στον πίνακα, σε χαρτόνι, τα ευρήματα της αναζήτησής τους για τα ΔτΠ. Π.χ. 1^η ομάδα: Δικαιώματα Επιβίωσης/ 2^η ομάδα: Δικαιώματα Ανάπτυξης-Εξέλιξης/ 3^η ομάδα: Δικαιώματα Προστασίας/ 4^η ομάδα: Δικαιώματα Συμμετοχής. Έπειτα αναζητούν στις Εικόνες της Google: Αφίσα με τα δικαιώματα του παιδιού, παίρνουν ιδέες κι όλοι μαζί κατασκευάζουν τη δική τους.

Για τις παρουσιάσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν ψηφιακά εργαλεία π.χ. Power point, Prezi, Βίντεο στο uTube, Glogster.edu για δημιουργία ψηφιακής αφίσας κ.α. Στο τέλος κάθε παρουσίασης η υπεύθυνη ομάδα μπορεί να δίνει φύλλο εργασίας στις άλλες, με ερωτήσεις συμπλήρωσης.

Στο Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων: «Ανθρώπινα δικαιώματα κι αποδοχή της διαφορετικότητας» - ANTIΓΟΝΗ (βλ. Εκπαιδευτικό Υλικό/Συνδέσεις) που βρίσκεται αναρτημένο στην πλατφόρμα του ΙΕΠ όπως το δικό μας, υπάρχουν ενδιαφέρουσες προτάσεις για Βιωματικά παιχνίδια σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Έτσι τα παιδιά μαθαίνουν παίζοντας. Μπορούν επίσης συνδυαστικά να αξιοποιηθούν τα Εργαστήρια 2, 3, 5, 6, 7 από το Πρόγραμμα «Καταστάσεις Προβληματισμού» του υποφαινόμενου εκπονητή.



Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Εργαστήριο/ τίτλος	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>Οι μαθητές να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εμβαθύνουν στις θεματικές: (ΑΔ) ανθρώπινα δικαιώματα, συνεργασία, αλληλοσεβασμός και διαφορετικότητα, αντιμετώπιση διακρίσεων, κοινωνική ευαισθησία. • Καλλιεργήσουν δεξιότητες: Μάθησης 21ου αιώνα(4cs) (Κριτική σκέψη, Επικοινωνία, Συνεργασία, Δημιουργικότητα)/ Κοινωνικής ζωής (Κοινωνικές Δεξιότητες)/ Δεξιότητες του νου όπως Στρατηγική Σκέψη (Μελέτη περιπτώσεων και Επίλυση προβλημάτων). • Κατανοήσουν τον ρόλο της ΕΕ για την υπεράσπιση των ΑΔ & να γνωρίσουν δράσεις προάσπισης των ΑΔ στο πλαίσιο της ΕΕ. • Νιώσουν Ευρωπαίοι πολίτες αποκτώντας ευρύτερη πολιτειακή συνείδηση (στάση του πολίτη προς μια κοινότητα που ανήκει*). • Γνωρίσουν τον Χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. • Μάθουν κοινές αξίες-στρατηγικές για τα Α.Δ., υποχρεώσεις κρατών-μελών. • Γίνουν οι ίδιοι οι μαθητές πολλαπλασιαστές των αρχών και των αξιών που διέπουν την Ε.Ε. σε σχέση με τα ανθρώπινα Α.Δ. • Πληροφορηθούν για τους Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς που ασχολούνται με τα Α.Δ. • Ενημερωθούν για τη συνεργασία της ΕΕ με τους άλλους οργανισμούς για τα Α.Δ. • Αποκτήσουν ενσυναίσθηση σε σχέση με τις μη προνομιούχες κοινωνικές ομάδες που συνυπάρχουν μαζί τους στην 	<p>Ευρωπαϊκή Ένωση και Ανθρώπινα δικαιώματα</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Αυτό το Εργαστήριο μπορεί συνδυαστικά ν' αξιοποιηθεί με τα 2 προηγούμενα 2^ο 3^ο • Οι ομάδες μαθητών αναζητούν στο Διαδίκτυο πληροφορίες για τα άρθρα του Χάρτη θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Κατά την παρουσίαση, παρατηρούμε ότι σε σχέση με τα άρθρα της Οικουμενικής διακήρυξης είναι πιο λεπτομερή και καλύπτουν περισσότερες περιπτώσεις Α.Δ. • Οι ομάδες μαθητών αναζητούν στο Διαδίκτυο πληροφορίες για ευρωπαϊκούς θεσμούς που ασχολούνται με τα Α.Δ. και τα προασπίζουν. Δίνουμε σε κάθε ομάδα την αποστολή να παρουσιάσει 1 θεσμό. • Κάθε ομάδα παρουσιάζει τα ευρήματα της αναζήτησής της στην τάξη. Π.χ. 1^η ομάδα το Συμβούλιο της Ευρώπης με την ευρωπαϊκή Επιτροπή Α.Δ., 2^η το Ευρωπαϊκό δικαστήριο ανθρωπίνων δικαιωμάτων 3^η το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης 4^η τον Ευρωπαϊκό Διαμεσολαβητή κ.α. • Συζητούμε όλοι μαζί τις ενέργειες για την προάσπιση των Α.Δ. στα πλαίσια αυτών των θεσμών και τι έργο επιτελεί κάθε θεσμός. Οι μαθητές παίρνουν ιδέες από τις Πηγές 2 & 3 (Βλ. Παράρτημα). • Τέλος οι ομάδες συνεργάζονται και φτιάχνουν έναν εννοιολογικό χάρτη θεσμών ευρωπαϊκών για τα ΑΔ ψηφιακά/έντυπα. • Οι μαθητές αναζητούν πληροφορίες



<p>Ευρώπη.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Καταδικάσουν την ξενοφοβία, το ρατσισμό και να αποκτήσουν ανεκτικότητα, αποδοχή και κατανόηση του διαφορετικού. • Κατανοήσουν τη σημασία της εκπαίδευσης στα Α.Δ. & την προστασία των Α.Δ. ως υποχρέωση κάθε ευρωπαίου πολίτη. • Αντιληφθούν την ιδέα των Α.Δ. ως σημείο σύγκλισης των κρατών-μελών της Ε.Ε. • Καλλιεργήσουν ψηφιακές δεξιότητες. <p><i>* (Βλ. Σημειώσεις: Βιβλιογραφία) Πλαίσιο Αναφοράς Ικανοτήτων για Δημοκρατικό Πολιτισμό – Τόμος 1,2,3</i></p>		<p>στο Διαδίκτυο για την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των ΑΔ και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, το Ενιαίο έγγραφο για τα θεμελιώδη δικαιώματα σε επίπεδο Ε.Ε. και τις αρχές δεοντολογίας για τους κατοίκους της ΕΕ σχετικά με την αξιοπρέπεια, τις ελευθερίες, την ισότητα, την αλληλεγγύη, την ιθαγένεια, τη δικαιοσύνη.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τέλος διερευνούμε την υποχρέωση υποψήφιων προς ένταξη χωρών για την προστασία των θεμελιωδών ΑΔ & ελευθεριών (Ευρωπαϊκή Σύμβαση Πρ.Α.Δ. & Θ.Ε.)
--	--	--



Υποδειγματικό Υλικό - Δειγματικό Φύλλο εργασίας 4 - Περιγραφή εργαστηρίου & δράσεων

Αυτό το Εργαστήριο μπορεί συνδυαστικά να αξιοποιηθεί με τα 2 προηγούμενα Εργαστήρια 2^ο: Γνωρίζουμε την Ευρ. Ένωση & 3^ο: «Τα ανθρώπινα δικαιώματα».

Υποστηρικτικά Ευρωπαϊκά κείμενα:

Ευρωπαϊκή Σύμβαση Προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών / Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης

Περιγραφή εργαστηρίου:

Οι ομάδες μαθητών αναζητούν στο Διαδίκτυο πληροφορίες για τα άρθρα του Χάρτη θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Επίσης αναζητούν στο Διαδίκτυο πληροφορίες για ευρωπαϊκούς θεσμούς που ασχολούνται με τα Α.Δ. και τα προασπίζουν. Δίνουμε σε κάθε ομάδα την αποστολή να παρουσιάσει 1 θεσμό. Κάθε ομάδα παρουσιάζει τα ευρήματά της αναζήτησής της στην τάξη. Π.χ. 1η ομάδα το Συμβούλιο της Ευρώπης με την ευρωπαϊκή Επιτροπή Α.Δ., 2η το Ευρωπαϊκό δικαστήριο ανθρωπίνων δικαιωμάτων, 3η το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 4η τον Ευρωπαϊκό Διαμεσολαβητή κ.α. Συζητούμε όλοι μαζί τις ενέργειες για την προάσπιση των Α.Δ. στα πλαίσια αυτών των θεσμών και τι έργο επιτελεί κάθε θεσμός. Οι μαθητές παίρνουν ιδέες από τις πολύ χρήσιμες Πηγές 2 & 3 (βλ. Παράρτημα). Τέλος οι ομάδες συνεργάζονται και φτιάχνουν έναν εννοιολογικό χάρτη ευρωπαϊκών θεσμών για τα Α.Δ. με ψηφιακά ή έντυπα μέσα.

Κατόπιν οι μαθητές αναζητούν πληροφορίες στο Διαδίκτυο για την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των ΑΔ και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, το Ενιαίο έγγραφο για τα θεμελιώδη δικαιώματα σε επίπεδο Ε.Ε. και τις αρχές δεοντολογίας για τους κατοίκους της ΕΕ σχετικά με την αξιοπρέπεια, τις ελευθερίες, την ισότητα, την αλληλεγγύη, την ιθαγένεια, τη δικαιοσύνη. Κατά την παρουσίαση ευρημάτων της αναζήτησής της, συζητούμε περιληπτικά στην τάξη για τη σημασία όλων αυτών.

Τέλος διερευνούμε όλοι μαζί την υποχρέωση υποψήφιων προς ένταξη χωρών για την προστασία των θεμελιωδών Α.Δ. & ελευθεριών σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των ΑΔ και των Θεμελιωδών Ελευθεριών. Σε αυτό το σημείο μπορούμε να δούμε αποσπάσματα δελτίου ειδήσεων, για το πώς οι ευρωπαϊκοί θεσμοί αρνούνται την ένταξη της γείτονος Τουρκίας στην ΕΕ, επειδή η κυβέρνηση της καταπατά Α.Δ. πολιτών της.

Για τις παρουσιάσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν ψηφιακά εργαλεία π.χ. Padlet, Power point, Prezi, Βίντεο στο uTube, Glogster.edu για τη δημιουργία ψηφιακής αφίσας κ.α. Στο τέλος κάθε παρουσίασης η υπεύθυνη ομάδα μπορεί να δίνει φύλλο εργασίας στις άλλες, με ερωτήσεις συμπλήρωσης.

Στο Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων: «Ανθρώπινα δικαιώματα κι αποδοχή της διαφορετικότητας» - ΑΝΤΙΓΟΝΗ (βλ. Εκπαιδευτικό Υλικό/Συνδέσεις) που βρίσκεται αναρτημένο στην πλατφόρμα του ΙΕΠ όπως το δικό μας, υπάρχουν ενδιαφέρουσες προτάσεις για Βιωματικά παιχνίδια σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Έτσι τα παιδιά μαθαίνουν παίζοντας.



Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Εργαστήριο/ τίτλος	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>Οι μαθητές να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Καλλιεργήσουν δεξιότητες: Μάθησης 21ου αιώνα(4cs) / Κοινωνικής ζωής / Δεξιότητες της τεχνολογίας, της μηχανικής και της επιστήμης / Δεξιότητες του νου. • Κατακτήσουν γνώσεις για τους στόχους της ΕΕ, την ανάγκη συνεργασίας, τη συστημική αλληλεπίδραση των κρατών - μελών, τον παραγωγικό χάρτη & τα προϊόντα τους. • Νιώσουν Ευρωπαίοι πολίτες αποκτώντας ευρύτερη πολιτειακή συνείδηση (στάση του πολίτη προς μια κοινότητα που ανήκει*). • Εκτιμήσουν το άνοιγμα των συνόρων στην οικονομία και τις σχέσεις οικονομικής αλληλεπίδρασης στο πλαίσιο της Ε.Ε. • Συνειδητοποιήσουν ότι στην οικογένεια της ΕΕ όλα τα μέλη είναι απαραίτητα κι αλληλο-εξαρτώνται και πέρα από τις διαφορές-που συχνά δε μας χωρίζουν, αλλά εμπλουτίζουν τον πολιτισμό μας-περισσότερα είναι τα κοινά & τα αμοιβαία οφέλη που μας. • Μάθουν να σέβονται τον διαφορετικό άλλο • Κατανοήσουν πώς επιμερίζεται το κέρδος στην οικονομία κάθε κράτους μέλους της ΕΕ από την πώληση/παραγωγή ενός προϊόντος για καθημερινή κατανάλωση των πολιτών. • Καλλιεργήσουν μαθηματικές δεξιότητες & να υπολογίσουν το ποσοστό συμμετοχής στο κέρδος για την οικονομία κάθε κράτους μέλους της ΕΕ 	<p>Ένα ευρωπαϊκό γεύμα</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Το Εργαστήριο μπορεί να αξιοποιηθεί συνδυαστικά με το προηγούμενο Εργ. 2. • Παρουσιάζεται (σε φωτογραφία / κολλάζ /ζωγραφιά) ένα στρωμένο τραπέζι για δείπνο, με διάφορα εδέσματα (π.χ. ελιές, φέτα, λαχανικά κλπ). Με ιδεοθύελλα, τα παιδιά τα καταγράφουν στον πίνακα. • Στη συνέχεια τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες & σε κάθε ομάδα αναζητούν στο διαδίκτυο ή άτλαντες - σε ποια χώρα ΕΕ παράγεται κάποιο έδεσμα απ' αυτά του στρωμένου τραπεζιού. Σχεδιάζουν εννοιολογικό χάρτη ταξινομώντας σε σύννεφα, εδέσματα ανά χώρα προέλευσης. Έτσι, φτιάχνουν ένα παραγωγικό χάρτη της ΕΕ. • Λέμε στους μαθητές να βρουν πώς επιμερίζεται το κέρδος κάθε κράτους - μέλους της Ε.Ε. από την πώληση ενός προϊόντος. • Στην Στ' τάξη και πάνω, προτείνουμε οι μαθητές μέσα από τιμοκαταλόγους να βρουν τις τιμές των εδεσμάτων κι αθροίζοντας να υπολογίσουν συνολικό κόστος του στρωμένου τραπεζιού. Ύστερα με βάση τιμές και χώρες προέλευσης των εδεσμάτων και το συνολικό κόστος του δείπνου, να βρουν ποσοστό συμμετοχής κέρδους για την οικονομία κάθε κράτους της Ε.Ε. από την πώληση ενός προϊόντος. • Οι υπολογισμοί παρουσιάζονται από τους μαθητές στον πίνακα, εξηγώντας. Τα ποσοστά μπορούν να



<p>από την πώληση 1 προϊόντος</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πληροφορηθούν για νόμους στο πλαίσιο της ΕΕ για την ελεύθερη διακίνηση αγαθών, την ελεύθερη επαγγελματική απασχόληση ενός ευρωπαίου πολίτη σε οποιοδήποτε κράτος-μέλος της ΕΕ και τις δυνατότητες-ευκαιρίες που τους δίνονται μελλοντικά. • Συνειδητοποιήσουν ότι οι παραγωγοί κάθε χώρας πρέπει να φροντίζουν να παράγουν, στη σχέση ποιότητας-τιμής 1 ανταγωνιστικό προϊόν, ώστε οι ευρωπαίοι καταναλωτές να επιλέγουν το δικό τους προϊόν από τ' άλλα. <p><i>* (Βλ. Σημειώσεις: Βιβλιογραφία) Πλαίσιο Αναφοράς Ικανοτήτων για Δημοκρατικό Πολιτισμό – (σ.43-48)</i></p>		<p>παρουσιαστούν ψηφιακά με γράφημα (τομέας στην πίτα)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δραστηριότητες επέκτασης: α) Παρόμοια λέμε στους μαθητές να αναλύσουν τα μέρη ενός αυτοκινήτου και να βρουν στο διαδίκτυο, σε ποια χώρα ΕΕ παράγεται κάθε μέρος (λάστιχα, μηχανή, σασί κλπ) και πώς επιμερίζεται το κέρδος στα μέλη. β) Ή να αναλύσουν τη δομή των μερών ενός σπιτιού, οικοδομής / περιεχομένου, σε ποια χώρα της Ε.Ε. παράγεται καθετί και πώς επιμερίζεται το κέρδος.
---	--	--




Υποδειγματικό Υλικό - Δειγματικό Φύλλο εργασίας 5 - Περιγραφή εργαστηρίου & δράσεων

Αυτό το Εργαστήριο μπορεί να αξιοποιηθεί συνδυαστικά με το προηγούμενο Εργ. 2: «Γνωρίζουμε την Ε.Ε.». Οι εκπ/κοί θα αποφασίσουν για το πώς θα το προσαρμόσουν στις ανάγκες της τάξης τους. Π.χ. το άνοιγμα των συνόρων στην οικονομία και τις σχέσεις οικονομικής αλληλεπίδρασης, αλλιώς θα τα επεξεργαστούν εκπ/κοί Ε΄-Στ΄ τάξης Δημοτικού & Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου που μπορούν να αναφέρουν μέσα από την Αγωγή του Πολίτη στους μαθητές, διακρατικές συμφωνίες στο πλαίσιο της Ε.Ε. με τη μορφή νόμων για την ελεύθερη διακίνηση αγαθών, την ελεύθερη επαγγελματική απασχόληση ενός ευρωπαίου πολίτη σε οποιοδήποτε κράτος-μέλος της Ε.Ε. και τις δυνατότητες-ευκαιρίες που τους δίνονται ως μελλοντικοί ευρωπαίοι πολίτες κι αλλιώς εκπ/κοί Δ΄ Δημοτικού. Το Εργαστήριο είναι ένα παράδειγμα οικονομικής συνεισφοράς κι αλληλεπίδρασης που καταδεικνύει ότι στην οικογένεια της ΕΕ όλα τα μέλη είναι απαραίτητα κι αλληλοεξαρτώνται και πέρα από τις διαφορές-που συχνά δεν μας χωρίζουν, αλλά εμπλουτίζουν τον πολιτισμό μας - περισσότερο είναι τα κοινά και τα αμοιβαία οφέλη μας.

Παρουσιάζεται αρχικά (σε φωτογραφία / κολλάζ / ζωγραφιά) ένα στρωμένο για δείπνο τραπέζι, με διάφορα εδέσματα (π.χ. ελιές, φέτα, τζατζίκι, λαχανικά, φρούτα, σολομό, πατέ φουαγκρά, καμαμπέρ, ροκφόρ, πάστα - σπαγγέτι, προσούτο, κρασί, μπίρα, ούισκυ, ούζο, λουκάνικα βουρστ, σούπα γκούλας κλπ). Μέσα από ιδεοθύελλα, τα παιδιά αναφέρουν και ανακατωμένα καταγράφουν στον πίνακα, τις λιχουδιές που παρατηρούν. Στη συνέχεια τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες και σε κάθε ομάδα αναζητούν - μέσα από το διαδίκτυο ή άτλαντες - σε ποια χώρα της ΕΕ παράγεται κάποιο έδεσμα απ' αυτά του στρωμένου τραπεζιού. Σχεδιάζουν έναν εννοιολογικό χάρτη και ταξινομούν σε συννεφάκια, εδέσματα ανά χώρα προέλευσης. Βέβαια, εδώ αναμενόμενο είναι να διαπιστώσουν ότι τα πράγματα δεν είναι πάντα ξεκάθαρα και ότι ένα προϊόν-έδεσμα μπορεί να παράγεται σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες π.χ. κρασί: από Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία, Γαλλία κ.α. Γι' αυτό εξάλλου, οι παραγωγοί κάθε χώρας πρέπει να φροντίζουν ώστε να παράγουν, στη σχέση ποιότητας - τιμής, ένα ανταγωνιστικό προϊόν, ώστε οι ευρωπαίοι καταναλωτές να επιλέγουν το δικό τους προϊόν π.χ. κρασί για το τραπέζι τους. Με αυτόν τον τρόπο, κατασκευάζουν έναν παραγωγικό χάρτη της Ευρωζώνης και μέσα από αντίστοιχους διαδικτυακούς τόπους γνωρίζουν την Ευρώπη και αποκτούν μια σαφή εικόνα της ευρωπαϊκής παραγωγικότητας. Τέλος, προτρέπουμε τους μαθητές να αναζητήσουν πώς επιμερίζεται το κέρδος στην οικονομία κάθε κράτους-μέλους της Ε.Ε. από την πώληση ενός προϊόντος-εδέσματος, π.χ. λάδι, ελιές, φέτα, γιαούρτι-τζατζίκι από την Ελλάδα, λαχανικά, φρούτα από την Ισπανία, σολομό από τη Νορβηγία, τυριά, πατέ από τη Γαλλία, πάστα και προσούτο από την Ιταλία κλπ. Μάλιστα, εάν αναφερόμαστε σε μια Στ΄ τάξη, προτείνουμε την εξής μαθηματική δραστηριότητα. Οι μαθητές μέσα από τιμοκαταλόγους να αναζητήσουν τις τιμές των διαφόρων εδεσμάτων κι αθροίζοντας να υπολογίσουν το συνολικό κόστος του στρωμένου για δείπνο τραπεζιού. Ύστερα με βάση τιμές και χώρες προέλευσης των διαφόρων εδεσμάτων και το συνολικό κόστος του δείπνου, να υπολογίσουν αριθμητικά το ποσοστό συμμετοχής στο κέρδος για την οικονομία κάθε κράτους-μέλους της Ε.Ε. από την πώληση ενός προϊόντος-εδέσματος, π.χ. αν η μερίδα σολομού στο τραπέζι κοστίζει 20 € και το συνολικό κόστος δείπνου 200 €, τότε το ποσοστό (μερίδιο στην πίτα) για τη Νορβηγία, από το τραπέζι, είναι 10%.

Δραστηριότητες επέκτασης: α) Παρόμοια προτρέπουμε τους μαθητές να αναλύσουν τα μέρη ενός αυτοκινήτου, σαν αυτό των γονέων τους και να αναζητήσουν μέσα από το διαδίκτυο, σε ποια χώρα της Ε.Ε. παράγεται - κατασκευάζεται κάθε μέρος (λάστιχα, μηχανή, σασί, τζάμια, ταπετσαρία σαλονιού κλπ) και πώς επιμερίζεται το κέρδος από την πώληση ενός αυτοκινήτου, στις οικονομίες των κρατών-μελών που συμμετέχουν. β) Παρόμοια να αναλύσουν στην κατασκευή των μερών ενός σπιτιού, τόσο της οικοδομής, όσο και του εσωτερικού μέρους & περιεχομένου, σε ποια χώρα της ΕΕ παράγεται καθετί (κεραμίδια, τούβλα, τσιμέντο, σίδηρο, πλακάκια, μάρμαρα, αλουμίνια, είδη υγιεινής, έπιπλα, ηλεκτρικά είδη κ) και πώς επιμερίζεται το κέρδος.



Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Εργαστήριο/ τίτλος	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>Οι μαθητές να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εμβαθύνουν στις θεματικές: Ανθρώπινα δικαιώματα & αξιοπρέπεια, φιλανθρωπία, κοινωνική ευαισθησία & ευθύνη, συνεργασία, σεβασμός της διαφορετικότητας. • Καλλιεργήσουν δεξιότητες: Μάθησης 21ου αιώνα(4cs) / Κοινωνικής ζωής / Δεξιότητες της τεχνολογίας, της μηχανικής και της επιστήμης / Δεξιότητες του νου. • Εξοικειωθούν με την έννοια του ανήκειν σε μια ευρύτερη κοινωνία όπως η Ε.Ε. • Νιώσουν Ευρωπαίοι πολίτες αποκτώντας ευρύτερη πολιτειακή συνείδηση. • Αντιληφθούν την αξία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα κοινωνικής ανισότητας και αδικίας. • Συνειδητοποιήσουν τα θετικά στοιχεία πολυπολιτισμικότητας & διαφορετικότητας των λαών και τα κοινά που μας ενώνουν. • Ενημερωθούν για επίκαιρα θέματα, όπως ο ρόλος της Ε.Ε. στην υποδοχή προσφύγων και μεταναστών στην Ευρώπη. • Σκεφτούν τρόπους με τους οποίους μπορεί να συμπαρασταθούμε στους πρόσφυγες ως χριστιανοί & Ευρωπαίοι Ενεργοί Πολίτες. • Αποκτήσουν φιλανθρωπία ως στάση ζωής μέσα από ανθρωπιστική-χριστιανική οπτική • Προβληματιστούν για την άνιση κατανομή πόρων και το γεγονός ότι σε άλλες χώρες 	<p>Ένα ευρωπαϊκό γεύμα για τα παιδιά του τρίτου κόσμου</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Το Εργαστήριο μπορεί να αξιοποιηθεί συνδυαστικά με τα προηγούμενα Εργ.2-5 • Συλλογικός προγραμματισμός/κατανομή έργου: μία ομάδα θα αναζητήσει τα βρώσιμα προϊόντα κρατών-μελών του βόρειου τομέα της Ε.Ε., άλλη του κεντρικού κι άλλη του νότιου. • Οι ομάδες παρουσιάζουν τα ευρήματα της αναζήτησης στην τάξη, στον π • Ο παραγωγικός χάρτης της Ε.Ε. οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η Ε.Ε. παρουσιάζει γενικά, επάρκεια αγαθών. Τίθεται το ερώτημα «Αφού υπάρχει επάρκεια στην Ε.Ε. για ποιο λόγο υπάρχουν παιδιά στον κόσμο που πεθαίνουν από πείνα;». • Οι μαθητές ασχολούνται με τα Α.Δ., προβληματίζονται για την άνιση κατανομή πόρων, συζητούν και προτείνουν λύσεις σκεπτόμενοι κριτικά. • Θέλοντας να στείλουν ένα μήνυμα, ετοιμάζουν μια κατασκευή: στρώνουν ένα «εικονικό» τραπέζι και προσκαλούν σε ένα ευρωπαϊκό γεύμα τα παιδιά του 3^{ου} κόσμου, φτιάχνοντας όλοι μαζί σε ένα ομαδικό κολλάζ (φωτογραφίες) δείπνο με προϊόντα ΕΕ. Πηγή 4 (Βλ. Παράρτημα). • Για να νιώσουμε έμπρακτα τη χαρά του να δίνουμε αποφασίζουμε να συγκεντρώσουμε στην τάξη τρόφιμα για το κοινωνικό παντοπωλείο του δήμου, να δοθούν σε φτωχές



<p>υπάρχει επάρκεια αγαθών και σε άλλες υπάρχουν παιδιά που πεθαίνουν από πείνα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προτείνουν λύσεις σκεπτόμενοι κριτικά. • Στείλουν το δικό τους μήνυμα ετοιμάζοντας το δικό τους «εικονικό» τραπέζι και προσκαλώντας σε ευρωπαϊκό γεύμα - με προϊόντα Ε.Ε. - τα παιδιά του τρίτου κόσμου. • Νιώσουν έμπρακτα τη χαρά του να δίνουν. • Εμπνευστούν δημιουργώντας τη δική τους αφίσα, μέσα από την ευαισθητοποίηση στα ανθρώπινα δικαιώματα. • Καλλιεργήσουν ψηφιακές δεξιότητες. 		<p>οικογένειες και πρόσφυγες.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γίνεται σύνδεση με το μάθημα (Α.Π.) των Θρησκευτικών - μηνύματα φιλανθρωπίας της χριστιανικής μας θρησκείας. • Τέλος η ενασχόληση με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ευρωπαϊκές αξίες μάς ωθεί να δημιουργήσουμε τη δική μας αφίσα, σε ομαδικό κολλάζ (φωτογραφίες και μηνύματα), Πηγή 5 (Βλ. Παράρτημα). • Τα παιδιά μοιράζονται αυτά που έκαναν, σε εκδήλωση στο τέλος του σχολ. έτους προς γονείς, εκπ/κούς και συμμαθητές.
--	--	--



Υποδειγματικό Υλικό - Δειγματικό Φύλλο εργασίας 6 - Περιγραφή εργαστηρίου & δράσεων

Το Εργαστήριο μπορεί να αξιοποιηθεί συνδυαστικά με τα προηγούμενα Εργ. 2-5. Συλλογικός προγραμματισμός & κατανομή έργου: μία ομάδα θα παρουσιάσει τα βρώσιμα προϊόντα κρατών-μελών του βόρειου τομέα της Ε.Ε., άλλη του κεντρικού και άλλη του νότιου τομέα. Ο παραγωγικός χάρτης της Ε.Ε. μας βοηθά να έχουμε μια σαφή εικόνα και να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι η Ε.Ε. παρουσιάζει γενικά, επάρκεια αγαθών. Το ερώτημα που θα ενθαρρύνουμε να τεθεί από τους μαθητές και θα διαμορφώσει και τον τελικό σκοπό του προγράμματος είναι το εξής: «Αφού υπάρχει επάρκεια και οι χώρες της Ε.Ε. διαθέτουν πλούτο αγαθών, για ποιο λόγο υπάρχουν παιδιά που πεινάνε στον κόσμο και μάλιστα πεθαίνουν από την πείνα;». Σε αυτό το θέμα λοιπόν, επικεντρώνονται οι επόμενες δραστηριότητές μας.

Τα παιδιά ασχολούνται με τα ανθρώπινα δικαιώματα (Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε., 2010) και ειδικά το δικαίωμα της αξιοπρεπούς επιβίωσης, της καλής διατροφής, της εξασφάλισης των βασικών αναγκών και της καταπολέμησης της φτώχειας και της πείνας. Οι μαθητές θέλοντας να στείλουν το δικό τους μήνυμα, ετοιμάζουν μια δική τους κατασκευή: στήνουν-στρώνουν το δικό τους «εικονικό» τραπέζι και προσκαλούν σε ένα καθαρά ευρωπαϊκό γεύμα τα παιδιά του τρίτου κόσμου. Φτιάχνουν όλοι μαζί σε ένα ομαδικό κολλάζ (με φωτογραφίες ή και ζωγραφιές) ένα στρωμένο για δείπνο τραπέζι, με προϊόντα Ε.Ε. με διάφορα εδέσματα (π.χ. ελιές, φέτα, τζατζίκι, λαχανικά, φρούτα, σολομό, μοσχαρίσιο κρέας, όσπρια, πατέ φουαγκρά, καμαμπέρ, ροκφόρ, πάστα - σπαγγέτι, προσούτο, χυμούς, λουκάνικα βουρστ, ψάρια, σούπα γκούλας, γλυκά κλπ), Πηγή 4 (βλ. Παράρτημα).

Σε όλη τη διάρκεια εκπόνησης του project οι γονείς των μαθητών είναι συμμετοχοί, αλλά και υποστηρικτές στις δράσεις μας. Οι μαθητές μεταφέρουν γνώσεις κι ενθουσιασμό στους γονείς καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Τα παιδιά ευαισθητοποιούνται και δείχνουν περισσότερο ενδιαφέρον, μέσα από συζητήσεις για κοινωνικά θέματα, όπως το επίκαιρο κοινωνικό ζήτημα των προσφύγων-μεταναστών κι οι τρόποι με τους οποίους μπορούμε να τους συμπαρασταθούμε, ως Ευρωπαίοι Ενεργοί Πολίτες. Μέσα από συζήτηση, καταλήγουμε ότι το «εικονικό» τραπέζι αν και είναι μια καλή θεωρητικά πρόταση, δεν μας ικανοποιεί απόλυτα γιατί ακριβώς είναι «εικονικό». Εμείς ως τάξη, θέλουμε να νιώσουμε έμπρακτα τη χαρά του να δίνουμε... Αποφασίζουμε, λοιπόν τις επόμενες μέρες, όλοι μας, μαθητές κι εκπαιδευτικός, να συγκεντρώσουμε στην τάξη κάποια τρόφιμα που θα φέρουμε από το σπίτι. Στο τέλος, ο εκπαιδευτικός μαζί με μια ομάδα εθελοντών-εκπροσώπων - μαθητών και των γονέων τους - μεταφέρουμε τα τρόφιμα που συγκεντρώσαμε στο κοινωνικό παντοπωλείο του Δήμου για να μοιραστούν σε φτωχές οικογένειες και σε πρόσφυγες. Έτσι οι μαθητές θα νιώσουν στην πράξη τη χαρά του να δίνουν και θα την υιοθετήσουν ως στάση ζωής. Σε αυτό το σημείο μπορεί να γίνει σύνδεση με το μάθημα (Α.Π.) των Θρησκευτικών και τα μηνύματα φιλανθρωπίας της χριστιανικής μας θρησκείας και του ίδιου του Κυρίου, όπως: «αγαπάτε αλλήλους», «ο έχων δύο χιτώνας να δίνει τον έναν», (σε ελεύθερη απόδοση) «Ο κύριος κρούει την θύρα μας μεταμφιεσμένος σε ζητιάνο, άρρωστο, φυλακισμένο...». Τέλος η ενασχόληση με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ευρωπαϊκές αξίες, μας ωθεί να δημιουργήσουμε όλοι μαζί τη δική μας αφίσα, σε ένα ομαδικό κολλάζ (με φωτογραφίες και μηνύματα), Πηγή 5 (βλ. Παράρτημα).



Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Εργαστήριο/ τίτλος	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>Οι μαθητές να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εμβραθύνουν στις θεματικές: σεβασμός της διαφορετικότητας, συνεργασία. • Καλλιεργήσουν δεξιότητες: Μάθησης 21ου αιώνα(4cs) / Κοινωνικής ζωής / Δεξιότητες της τεχνολογίας / Δεξιότητες του νου. • Αναπτύξουν τη «δημοκρατική ικανότητα»: δυνατότητα κινητοποίησης (δεξιοτήτων, αξιών, στάσεων, γνώσεων, κατανόησης)* • Αναπτύξουν στάσεις που είναι σημαντικές σε έναν δημοκρατικό πολιτισμό* όπως: Δεκτικότητα στην πολιτισμική ετερότητα και σε άλλες πεποιθήσεις και πρακτικές* /Σεβασμό της διαφορετικότητας με την έννοια της ανεκτικότητας, τη στάση που απαιτείται για δημοκρατικό πολιτισμό* • Μάθουν να σέβονται τον διαφορετικό άλλο και τις πεποιθήσεις, συνήθειες & πρακτικές του, όπως θέλουν οι άλλοι να σέβονται τις δικές τους, σε πλαίσιο αλληλοκατανόησης... • Αποκτήσουν ενσυναίσθηση σε σχέση με συμμαθητές τους από διαφορετικό πλαίσιο πολιτισμικό που συνυπάρχουν στην Ελλάδα • Καταδικάσουν την ξενοφοβία, το ρατσισμό και να αποκτήσουν ανεκτικότητα, αποδοχή και κατανόηση του διαφορετικού. • Εξοικειωθούν με την έννοια της διαφορετικότητας και να καλλιεργηθεί ο σεβασμός στη μοναδικότητα του καθενός, μέσα σε κλίμα συνεργασίας και συνοχής. • Συνειδητοποιήσουν τα θετικά στοιχεία 	<p>Μια διαπολιτισμική Χριστουγεννιάτικη (Πρωτοχρονιάτικη) σχολική γιορτή</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Το συγκεκριμένο Εργαστήριο ενδείκνυται για τάξεις ή τμήματα υποδοχής μαθητών από πολλές, διαφορετικές χώρες. • Αποφασίζουμε να συγκεντρώσουμε & να παρουσιάσουμε τα έθιμα Χριστουγέννων & Πρωτοχρονιάς των χωρών καταγωγής μας. Τα ελληνόπουλα, εκτός από Ελλάδα ασχολούνται και με μια ευρωπαϊκή χώρα της επιλογής τους, ανάλογα ενδιαφ/ντος. • Οι μαθητές με καταγωγή από άλλη χώρα, βρίσκουν χριστουγεννιάτικες - πρωτοχρονιάτικες ευχές και ποιήματα στη γλώσσα τους. Όμοια κι οι άλλοι απ' τις χώρες που παρουσιάζουν στην αντίστοιχη γλώσσα. • Οι μαθητές βρίσκουν εικόνες πρωτευουσών της Ευρώπης Χριστουγεννιάτικα στολισμένων, συζητάμε γι' αυτές, τις εντοπίζουμε στο χάρτη (ψηφιακή παρουσίαση). • Οι μαθητές φτιάχνουν σημαίες χωρών που παρουσιάζουν, καθένας τη δική του. • Συμμετοχή των γονέων των μαθητών με την παρασκευή εδεσμάτων χριστουγεννιάτικων - πρωτοχρονιάτικων από τις χώρες που παρουσιάζουν τα παιδιά τους. • Στη γιορτή, οι μαθητές κρατώντας τις σημαίες τους, παρουσιάζουν έθιμα, λένε ποιήματα κι ευχές, τραγουδούν χριστουγεννιάτικα κάλαντα σε άλλες γλώσσες. Στο τέλος της γιορτής απολαμβάνουμε όλοι τα εδέσματα, ενώ οι γονείς εξηγούν από ποια χώρα



<p>της πολυπολιτισμικότητας των λαών και τα κοινά που μας ενώνουν, αναπτύσσοντας την κοινωνική τους ταυτότητα.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εμπλέξουν τους γονείς τους σε δράσεις διαπολιτισμικές και να επιτύχουν άνοιγμα της τάξης στην κοινωνία. • Γίνουν παράδειγμα αρμονικής συνύπαρξης. • Αποκτήσουν αίσθημα περηφάνιας για τα διαφορετικά πολιτισμικά στοιχεία καθενός. <p><i>* (Βλ. Σημειώσεις: Βιβλιογραφία) Πλαίσιο Αναφοράς Ικανοτήτων για Δημοκρατικό Πολιτισμό – Τόμος 1,2,3</i></p>		<p>είναι καθετί που έφεραν.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ταυτόχρονα μπορεί να προβάλλονται στον προτζέκτορα φωτογραφίες πόλεων Χριστουγεννιάτικα στολισμένων από όλο τον κόσμο. Δημιουργείται ατμόσφαιρα αγάπης, φιλίας, αποδοχής και κατάνυξης. • Παιδιά & γονείς διαφορετικής καταγωγής συνυπάρχουν-συνεργάζονται αρμονικά, με ενθουσιασμό, σε μια ζεστή, σχολική αίθουσα, σε ένα σχολείο «ανοιχτή αγκαλιά» για όλους.
--	--	--



Υποδειγματικό Υλικό - Δειγματικό Φύλλο εργασίας 7 - Περιγραφή εργαστηρίου & δράσεων

Το συγκεκριμένο Εργαστήριο ενδείκνυται για τάξεις ή τμήματα υποδοχής που αποτελούνται από μαθητές από πολλές και διαφορετικές χώρες της Ευρώπης πέραν της Ελλάδας (π.χ. Ιταλία, Γερμανία, Σερβία, Αλβανία, Ουγγαρία...) κι εκτός Ευρώπης (π.χ. Μαρόκο, Συρία, Αίγυπτο, Πακιστάν, Κίνα...).

Επιθυμώντας λοιπόν μέσα από μία διαπολιτισμική οπτική να γνωριστούν καλύτερα οι μαθητές μας μεταξύ τους, να δέσουν ως ομάδα και να μάθουν να σέβονται τη διαφορετικότητα-μοναδικότητα του καθενός - τη δική τους και των συμμαθητών τους - υλοποιούμε το project και στο τέλος παρουσιάζουμε στην τάξη μας, το υλικό που συλλέξαμε σε μια ζεστή, σχολική Χριστουγεννιάτικη (ή Πρωτοχρονιάτικη για τους μη χριστιανούς) γιορτή, όπου καλεσμένοι είναι και οι γονείς των μαθητών που με συγκίνηση θα καμαρώσουν τα παιδιά τους. Οι μαθητές θα παρουσιάσουν ο καθένας τα ήθη και έθιμα των Χριστουγέννων & Πρωτοχρονιάς της δικής του χώρας καταγωγής και όλοι θα διαπιστώσουν σιωπηρά πόσο μοιάζουμε και πόσο αρμονικά συμπληρωνόμαστε μέσα στο ευρωπαϊκό, αλλά και το παγκόσμιο παζλ.

Καλό είναι, από προηγούμενη χρονιά ήδη, να καλλιεργείται μέσα από ποικίλες δράσεις, το πνεύμα της συνύπαρξης, της αποδοχής της διαφορετικότητας. Να αποδεχθούμε όλοι, ότι η τάξη μας είναι διαφορετική από τις άλλες του σχολείου και να απολαμβάνουμε αυτή τη μοναδικότητα της διαφορετικότητάς μας. Οι μαθητές να υιοθετήσουν το ομαδικό πνεύμα και να αναλάβουν πρωτοβουλίες. Τέτοια θα είναι η απόφασή τους να παρουσιάσουν τα έθιμα Χριστουγέννων & Πρωτοχρονιάς των χωρών καταγωγής τους. Όλη η τάξη αποτελεί ομάδα ως σημείο αναφοράς και ο καθένας πρέπει να συγκεντρώσει το υλικό από τη χώρα επιλογής του. Όσοι κατάγονται από άλλες χώρες ασχολούνται με τις αντίστοιχες χώρες καταγωγής τους, ενώ οι υπόλοιποι ασχολούνται με μια ευρωπαϊκή χώρα της επιλογής τους ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους (μπάσκετ, ξένη γλώσσα, ταξίδια σε αυτές). Το υλικό συγκεντρώνεται κι οι μαθητές απολαμβάνουν τις παρουσιάσεις που ακολουθούν. Τα παιδιά ανακαλύπτουν πόσο διαφορετικά, αλλά και πόσο ίδια μπορεί να είναι τα έθιμα διαφορετικών λαών για μια τόσο αγαπητή γιορτή. Ζητάμε από τους μαθητές με καταγωγή από άλλη χώρα, να μας πουν χριστουγεννιάτικες- πρωτοχρονιάτικες ευχές και ποιήματα στη γλώσσα τους. Αυτό θα αποτελέσει πρόκληση και για τους άλλους, να βρουν με τη σειρά τους, ευχές από τις χώρες που παρουσιάζουν στην αντίστοιχη γλώσσα. Βρίσκουμε εικόνες των πρωτευουσών της Ευρώπης όπως στολίζονται τα Χριστούγεννα, συζητάμε για αυτές, τις εντοπίζουμε στον χάρτη! Φτιάχνουμε σημαίες χωρών που παρουσιάζουμε και καθένας παίρνει τη δική του.

Ανοίγουμε «την πόρτα» της τάξης μας στους γονείς των παιδιών. Αφενός έχουμε δημιουργήσει κάτι που θέλουμε να το παρουσιάσουμε, αφετέρου θα κάνουμε συμμετοχούς και τους γονείς που οφείλονται για τη διαφορετική καταγωγή μας, στη διαφορετικότητα που μας έχει ενώσει. Η συμμετοχή των γονέων γίνεται έμπρακτα με την παρασκευή εδεσμάτων χριστουγεννιάτικων-πρωτοχρονιάτικων από τις χώρες που παρουσιάζουν τα παιδιά τους. Οι μαθητές κρατώντας τις σημαίες τους, παρουσιάζουν έθιμα, λένε ποιήματα-ευχές, τραγουδούν χριστουγεννιάτικα κάλαντα σε άλλες γλώσσες. Στο τέλος της γιορτής απολαμβάνουμε όλοι τα εδέσματα, ενώ οι γονείς μάς εξηγούν από ποια χώρα είναι καθετί που έχουν ετοιμάσει.



Εκπαιδευτικό Υλικό/ Συνδέσεις/

- Α.Π.Σ.-Σχολικό εγχειρίδιο: Μελέτης Περιβάλλοντος Δ' Δημοτικού
- Α.Π.Σ.-Σχολικό εγχειρίδιο: Γεωγραφίας Ε', ΣΤ' Δημοτικού & Α', Β' Γυμνασίου
- Α.Π.Σ.-Σχολικό εγχειρίδιο: Κοινωνικής και πολιτικής αγωγής Ε', ΣΤ' Δημοτικού & Γ' Γυμνασίου
- Α.Π.Σ.-Σχολικό εγχειρίδιο Γλώσσας ΣΤ' Δημοτικού
- Α.Π.Σ.-Σχολικό εγχειρίδιο Ελληνικής Γλώσσας (Γυμνασίου)
- Α.Π.Σ.-Μαθηματικών ΣΤ' Δημοτικού & Α', Β' Γυμνασίου (μόνο Εργαστήριο 5)
- Α.Π.Σ.-Σχολικά εγχειρίδια Αγγλικών (Δημοτικού Σχολείου και Γυμνασίου)
- Α.Π.Σ.-Σχολικά εγχειρίδια Θρησκευτικών (Δημοτικού Σχολείου και Γυμνασίου)
- Α.Π.Σ.-Θεατρικής Αγωγής (Δημοτικού Σχολείου και Γυμνασίου)
- Α.Π.Σ.- Αισθητικής Αγωγής: Ζωγραφική & Μουσική
- Α.Π.Σ.- Πληροφορικής
- Πλαίσιο Αναφοράς Ικανοτήτων για Δημοκρατικό Πολιτισμό – Τόμος 1,2,3, Εκδόσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης (2018) (Βλ. Σημειώσεις: Βιβλιογραφία)
- Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων: «Ανθρώπινα δικαιώματα και αποδοχή της διαφορετικότητας» - ΑΝΤΙΓΟΝΗ - Κέντρο Πληροφόρησης και Τεκμηρίωσης για τον Ρατσισμό, την Οικολογία, την Ειρήνη και τη Μη Βία
- Προαιρετικά προβολή βίντεο σχετικών με τα Α.Δ. από την ιστοσελίδα της Νεολαίας υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Μ.Κ.Ο.)
(<http://gr.youthforhumanrights.org/>)
- Council of Europe: COMPASS, A manual on Human Rights Education with young people (2002)
- (Ελληνική Έκδοση) ΑΡΣΙΣ, Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων: COMPASS, Ένα εγχειρίδιο Εκπαίδευσης στα Ανθρώπινα Δικαιώματα για Νέους/Νέες (2010)

Φορείς και άλλες συνεργασίες που θα εμπλουτίσουν το πρόγραμμά μας

- Η δικτυακή πύλη της Ευρωπαϊκής Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα.
http://ec.europa.eu/ellada/index_el.htm
- Η δικτυακή πύλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης http://europa.eu/index_el.htm
- Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων: Ενιαίο έγγραφο για τα θεμελιώδη δικαιώματα που ισχύουν σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary/charter_fundamental_rights.html?locale=el
- ιστοσελίδες εύρεσης υλικού για την Ε.Ε.:
<http://europa.eu>
http://europa.eu/kids-corner/index_el.htm
http://europa.eu/teachers-corner/index_el.htm
<http://www.europarl.europa.eu/portal/el>
http://europa.eu/pol/rights/index_el.htm
(Δικτυακός τόπος της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα)



Σημεία Επικοινωνίας Europe Direct

https://europa.eu/european-union/contact/meet-us/greece_el

- Εκδόσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης <http://book.coe.int>
- Δίκτυο εκπαιδευτικών Teachers4Europe(T4E) & Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Erasmus+ KA3 «Teachers4Europe: setting an Agora for Democratic Culture» (2018-2021)
<https://www.teachers4europe.eu/el/>
- Περιφερειακό Κέντρο Πληροφόρησης του ΟΗΕ (UNRIC) <https://unric.org/el/>
- Νεολαία υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων <http://gr.youthforhumanrights.org/>
- Ευρωπαϊκό δικαστήριο ανθρωπίνων δικαιωμάτων <https://www.echr.coe.int/>
- The Office of the High Commissioner for Human Rights (UN Human Rights)
Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
<https://www.ohchr.org/EN/UDHR/Pages/Language.aspx?LangID=grk>
- Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού <https://www.unicef.org/greece/>

Αξιολόγηση Εργαστηρίων - Συνολική αποτίμηση & αναστοχασμός πάνω στην υλοποίηση - Εκδηλώσεις διάχυσης

Στόχος της αξιολόγησης είναι η βελτίωση της διαδικασίας σε επόμενα εργαστήρια κι η καταγραφή της ατομικής & κοινωνικής ανάπτυξης του/της κάθε μαθητή/τριας, δηλαδή πόσο και πώς επηρεάστηκε, μετακινήθηκε, ευαισθητοποιήθηκε μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία των συγκεκριμένων Εργαστηρίων.

- Τα Προσδοκώμενα μαθ. αποτελέσματα επετεύχθησαν σε ικανοποιητικό βαθμό;
- Οι μαθητές ανταποκρίθηκαν στις Δραστηριότητες σε ικανοποιητικό βαθμό;
- Στις ομάδες, οι μαθητές καλλιέργησαν τις δεξιότητες της ακρόασης και της παρατήρησης; άκουγαν προσεκτικά τους άλλους και τις διαφορετικές απόψεις τους; συμμετείχαν με ενθουσιασμό στο κοινό έργο; συμμετείχαν ισότιμα; συνεργάζονταν & αλληλοσυμπληρώνονταν επαρκώς; έκαναν κατανομή ρόλων;
- Σχετικά με τη γνώση και την κριτική κατανόηση της πολιτειότητας: Μπορούν οι μαθητές να εξηγήσουν τη σημασία βασικών πολιτικών εννοιών, όπως ανθρώπινα δικαιώματα, δημοκρατία, ιδιότητα του πολίτη, σεβασμός της διαφορετικότητας;
- Να αναφέρετε 1 στοιχείο που σας άρεσε και 1 που δε σας άρεσε στο πρόγραμμα.
- Μέσα από τη συνολική αποτίμηση & τον αναστοχασμό πάνω στην υλοποίηση των εργαστηρίων, καταγράψτε ποια οφέλη όντως αποκόμισαν οι μαθητές.
- Π.χ. (Εργ/ριο 1 & 2) Στο τέλος κάθε παρουσίασης η υπεύθυνη ομάδα δίνει φύλλο εργασίας στις υπόλοιπες, με απλές σχετικές ερωτήσεις, για να συμπληρωθεί ομαδικά. Ακολουθεί δικό μας φύλλο εργασίας. Ενδοομαδική αξιολόγηση από τους μαθητές σύμφωνα με το βαθμό συμμετοχής καθενός στο σχέδιο εργασίας. Αξιολογούμε και διομαδικά επιλέγοντας πλειοψηφικά το καλύτερο ομαδικό έργο
- Τα projects βοήθησαν τους μαθητές να αναπτύξουν ενσυναίσθηση, σεβασμό της διαφορετικότητας, να καταδικάσουν την ξενοφοβία, το ρατσισμό, ν' αποκτήσουν ανεκτικότητα, αποδοχή, στάση φιλανθρωπίας, συνεργατικότητας, αλληλεγγύης;



- Κατάλαβαν τη σπουδαιότητα προάσπισης των δικαιωμάτων τους μέσω θεσμών;
- Συνειδητοποίησαν ότι σε μια δημοκρατική κοινωνία, η ελευθερία του ενός πολίτη σταματά, όταν αρχίζει να λειτουργεί εις βάρος της ελευθερίας του άλλου;
- Βοηθήθηκαν να αποκτήσουν ως στάση ζωής, να μην επιτρέπουν σε κανέναν να εκδηλώνει κακοποιητικές συμπεριφορές εις βάρος τους ή εις βάρος άλλων ανθρώπων ή ζώων κι όταν το αντιλαμβάνονται, αμέσως να το καταγγέλλουν;
- Εκδηλώσεις διάχυσης: (Εργαστήριο 1). Μπορεί η τάξη να οργανώσει μια μικρή, σχετική εκδήλωση στην οποία θα προσκληθούν γονείς μαθητών, συμμαθητές άλλων τμημάτων, εκπαιδευτικοί. Τα παιδιά και ο εκπαιδευτικός θα εξηγήσουν εισαγωγικά τις δράσεις του project και κάθε ομάδα μαθητών θα παρουσιάσει το γεωγραφικό διαμέρισμα που διερεύνησε.
- Εκδηλώσεις διάχυσης: (Εργαστήριο 2, 5). Την Ημέρα της Ευρώπης, μπορεί η τάξη να οργανώσει μια σχετική εκδήλωση στην οποία θα προσκληθούν γονείς μαθητών, συμμαθητές άλλων τμημάτων, εκπαιδευτικοί και ειδικοί-επίσημοι προσκεκλημένοι (π.χ. ευρωβουλευτές, επικεφαλής Ευρωπαϊκής Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα κ.α.). Τα παιδιά κι ο εκπαιδευτικός θα εξηγήσουν τις δράσεις των project και κάθε ομάδα μαθητών θα παρουσιάσει το έργο της. Θα δοθεί το έναυσμα για έναν ανοιχτό διάλογο των ειδικών με το ακροατήριο.
- Εκδηλώσεις διάχυσης: (Εργαστήρια 3, 4, 6). Οι μαθητές μπορούν να γράψουν ομαδικά ένα άρθρο σχετικό με το θέμα των Εργαστηρίων και να το αναρτήσουν στη σχολική εφημερίδα ή ιστοσελίδα. Επ' ευκαιρία της παγκόσμιας Ημέρας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στις 10 Δεκεμβρίου, αφού το Εργαστήριο υλοποιηθεί, μπορεί η τάξη να οργανώσει μια μικρή, σχετική γιορτή, όπου θα προσκληθούν γονείς των μαθητών, συμμαθητές των άλλων τμημάτων, εκπαιδευτικοί, ίσως και δημοτικές αρχές. Τα παιδιά θα παρουσιάσουν τα έργα τους. Μπορούν να προσκαλέσουν κι έναν ειδικό. Τέλος θα δοθεί το έναυσμα για ανοιχτό διάλογο.
- Εκδηλώσεις διάχυσης: (Εργαστήριο 7). Ολόκληρο το project είναι μια Εκδήλωση διάχυσης όπου μαθητές διαφορετικής καταγωγής κι οι γονείς τους συνυπάρχουν, συνεργάζονται αρμονικά, με ενθουσιασμό, σε μια ζεστή, σχολική αίθουσα, σε ένα σχολείο «ανοιχτή αγκαλιά» για όλους.



Βιβλιογραφία

Cadre de référence des compétences pour une culture de la démocratie – Volume 1, 2, 3, Εκδόσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης (2018) Strasbourg Cedex, <http://book.coe.int>

Beineke, J. (1998). And there were giants in the land: The life of William Heard Kilpatrick. New York: Peter Lang.

Bloom, M. (1980), The new Directions in Educational Research, Phi Delta Kappan, τ.61

Dewey, J. (1916), Democracy and Education. An introduction to the philosophy of education (1966 edn.), New York: Free Press.

Kilpatrick, W.H. (1925), Foundations of Method, New York: Macmillan.

Frey, K. (1986), Η μέθοδος Project. Μια μορφή συλλογικής εργασίας στο σχολείο. Θεωρία και Πράξη, Θεσσαλονίκη, εκδόσεις Κυριακίδη.

Vygotsky, L. (1988), Σκέψη και Γλώσσα, Αθήνα: Γνώση.

Θεοφιλίδης, Χ. (1997). Διαθεματική προσέγγιση της διδασκαλίας, Αθήνα: Γρηγόρης.

Ματσαγγούρας, Η.Γ. (2002β). Η Διαθεματικότητα στη σχολική γνώση: εννοιολογική αναπλαισίωση και σχέδια εργασίας. Αθήνα: Γρηγόρης.

Χρυσάφιδης, Κ. (1996), Βιωματική-επικοινωνιακή διδασκαλία. Η εισαγωγή της μεθόδου Project στο σχολείο, Αθήνα, Gutenberg.



Ενδεικτικές δραστηριότητες για την περιγραφική αξιολόγηση

Δραστηριότητες περιγραφικής αξιολόγησης. Συνεχής-διαμορφωτική αξιολόγηση.

Παρατήρηση από τον εκπαιδευτικό των ομάδων των μαθητών, της δράσης τους, των διαλόγων τους και της καταγραφής των απόψεων, καθώς και της παρουσίας των παραγόμενων του έργου της κάθε ομάδας.

Παρατήρηση της συμμετοχής κάθε μαθητή μες στη συλλογικότητα της ομάδας του.

Καταγραφή αυτών των παρατηρήσεων σε ρούμπρικα περιγραφικής αξιολόγησης, ανάλογης με αυτήν που παραθέτουμε ακολούθως για την αυτο-αξιολόγηση .

Π.χ. Βασικοί περιγραφικοί δείκτες για τις δεξιότητες της ακρόασης και παρατήρησης

1.Βασικό επίπεδο επάρκειας: Ο μαθητής ακούει προσεκτικά τους άλλους / Ακούει προσεκτικά τις διαφορετικές απόψεις.

2.Μέσο επίπεδο επάρκειας: Ακούει αποτελεσματικά ώστε να αποκρυπτογραφεί τα νοήματα και τις προθέσεις του άλλου/ Παρακολουθεί τις χειρονομίες των ομιλητών και τη γλώσσα του σώματος για να διαπιστώσει το νόημα των λόγων τους.

3. Προχωρημένο επίπεδο επάρκειας: Δίνει προσοχή σε όσα οι άλλοι υπονοούν αλλά δεν λένε / Παρατηρεί τους διαφορετικούς τρόπους που άτομα με άλλους δεσμούς πολιτισμικούς αντιδρούν στην ίδια κατάσταση.

Π.χ. Βασικοί περιγραφικοί δείκτες σεβασμού της διαφορετικότητας:

1.Βασικό επίπεδο επάρκειας: Αντιμετωπίζει όλους τους ανθρώπους με σεβασμό ανεξαρτήτως του πολιτισμικού τους υπόβαθρου.

2.Μέσο επίπεδο επάρκειας: Μπορεί να περιγράψει τις βασικές πολιτισμικές πρακτικές (π.χ. διατροφικές συνήθειες, τρόπους χαιρετισμού, τρόπους προσφώνησης, ευγένεια) σε έναν άλλο πολιτισμό.

3. Προχωρημένο επίπεδο επάρκειας: Μπορεί να εκτιμήσει τα οφέλη που έχει στην κουλτούρα του, όταν έρχεται σε επαφή με άλλους πολιτισμούς από το δικό του.

Βασικοί περιγραφικοί δείκτες για τις στάσεις που είναι σημαντικές σε έναν δημοκρατικό πολιτισμό όπως: Δεκτικότητα στην πολιτισμική ετερότητα και σε άλλες πεποιθήσεις-πρακτικές/Σεβασμό της διαφορετικότητας με την έννοια ανεκτικότητας

1.Βασικό επίπεδο επάρκειας: Μπορεί να εξηγήσει με παραδείγματα, πώς γίνεται πράξη στη σχολική ζωή: η δεκτικότητα στην πολιτισμική ετερότητα και σε άλλες πεποιθήσεις-πρακτικές και ο σεβασμός της διαφορετικότητας, η ανεκτικότητα.

2.Προχωρημένο επίπεδο επάρκειας: Μπορεί να περιγράψει τους διάφορους τρόπους με τους οποίους οι πολίτες και ειδικά οι μαθητές, μπορούν να ωφεληθούν μέσα από την όσμωση της πολιτισμικής ετερότητας π.χ. της σχολικής τάξης και την αλληλεπίδραση σε ένα διαπολιτισμικό μοντέλο «ανοικτού» σχολείου.

Π.χ. Βασικοί περιγραφικοί δείκτες για τα ανθρώπινα δικαιώματα: Ο μαθητής να μπορεί να αναφέρει με δικά του λόγια 5 (Βασικό επίπεδο), 10 (Μέσο), 15 (Προχωρημένο) από τα 30 ανθρώπινα δικαιώματα της Οικουμενικής Διακήρυξης του ανθρώπου.

1.Βασικό επίπεδο: Μπορεί να εξηγήσει γιατί καθένας οφείλει να σέβεται τ' ανθρώπινα δικαιώματα των άλλων.

2.Προχωρημένο επίπεδο: Μπορεί να αναστοχάζεται κριτικά τη σχέση ανάμεσα στα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία, την ειρήνη και την ασφάλεια σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο.



Φύλλα περιγραφικής αυτο-αξιολόγησης

Περιγραφική αυτο-αξιολόγηση από τον κάθε μαθητή, σε κατάλληλη αντίστοιχη ρούμπρικα, ώστε μέσω της αυτο-αξιολόγησης να οδηγηθεί σε ενίσχυση της αυτογνωσίας του και σε καλλιέργεια των μεταγνωστικών δεξιοτήτων του.

Ρούμπρικα αυτο-αξιολόγησης: Βάλε X όπου ταιριάζει

Κριτήρια	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
Έχω καλές σχέσεις με τους συμμαθητές/τριές μου στην ομάδα.				
Συμβάλλω στην ομαδική εργασία στο βαθμό που μου αναλογεί.				
Ενθαρρύνω συχνά την ομάδα να ολοκληρώσουμε το έργο που αναλάβαμε.				
Συμμετέχω με ενθουσιασμό και ισότιμα στο κοινό έργο.				
Στο διάλογο συμμετέχω ενεργά επιχειρηματολογώντας.				
Ακούω προσεκτικά τους άλλους και σέβομαι τις διαφορετικές απόψεις τους.				
Μπορώ να εξηγήσω τη σημασία των εννοιών: δημοκρατία, ελευθερία, ιδιότητα του πολίτη, δικαιώματα & υποχρεώσεις				
Μπορώ να εξηγήσω γιατί ο καθένας έχει ευθύνη/οφείλει να σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα των άλλων				
Μπορώ να περιγράψω τις βασικές πολιτισμικές πρακτικές (π.χ. διατροφικές συνήθειες, τρόπους χαιρετισμού, έθιμα, ευγένεια) σε έναν άλλο πολιτισμό				
Μπορώ να εξηγήσω την οικουμενική, αναφαίρετη και αδιαίρετη φύση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων				
Μπορώ να αναστοχάζομαι κριτικά τη σχέση ανάμεσα στα ανθρώπινα δικαιώματα, στη δημοκρατία, την ειρήνη και την ασφάλεια σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο				
Μπορώ να αναστοχάζομαι κριτικά τις γενεσιουργές αιτίες της καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων				
Αποδέχομαι την πολιτισμική διαφορετικότητα, τις διαφορετικές συνήθειες, πεποιθήσεις και πρακτικές συμμαθητών μου.				
Φοβάμαι όποιοι είναι διαφορετικός από μένα.				
Προσπαθώ να γνωρίσω καλύτερα όποιοι είναι διαφορετικός ώστε να μην τον φοβάμαι.				
Σέβομαι όλους τους συμμαθητές μου και δείχνω ανεκτικότητα στις παράξενες για μένα συνήθειές τους, εφόσον δεν βλάπτουν κανέναν.				
Μπορώ ν' αναφέρω με δικά μου λόγια 10 στα 30 ανθρώπινα δικαιώματα (οικουμενική διακήρυξη)				
Μπορώ να αναζητήσω πληροφορίες στο Διαδίκτυο.				
Μπορώ να αναστοχάζομαι κριτικά τις προκαταλήψεις μου και τα στερεότυπα και τι κρύβεται πίσω από αυτά				
Μπορώ να εξηγήσω τι είναι οι εθνικές οικονομίες και πώς οι οικονομικές διαδικασίες επηρεάζουν τη λειτουργία της κοινωνίας				



Περιγραφή ενδεικτικών δραστηριοτήτων για το portfolio μαθητή/-τριας

1. Οι μαθητές (Εργ/ριο 1) φέρνουν πληροφορίες για τον τόπο καταγωγής τους. Κάθε ομάδα μαθητών συλλέγει πληροφορίες, αναλαμβάνει να παρουσιάσει ένα γεωγραφικό διαμέρισμα και να κατασκευάσει φύλλο εργασίας με ερωτήσεις για τους συμμαθητές. Επίσης, οι μαθητές κάθε ομάδας ζωγραφίζουν το χάρτη του γεωγραφικού διαμερίσματος που ανέλαβαν. Στο τέλος ο εκπαιδευτικός αναπαράγει φωτοτυπώντας το υλικό καθεμιάς ομάδας και μοιράζει από ένα αντίτυπο σε κάθε μαθητή/τρια μέλος της ομάδας. Αυτό το αντίτυπο ο μαθητής/τρια το καταχωρεί στο portfolio του και θα το πάρει μαζί του στο τέλος της σχολικής χρονιάς.
2. Οι ομάδες μαθητών (Εργ/ριο 2) αναζητούν πληροφορίες για την Ε.Ε. και όλες τις πτυχές της, ενώ παίζουν σχετικά βιωματικά παιχνίδια, καλλιεργώντας πλήθος δεξιοτήτων. Από το υλικό κάθε ομάδας, παίρνει ένα αντίτυπο κάθε μαθητής μέλος της ομάδας, που το καταχωρεί στο portfolio του, να το πάρει στο τέλος της χρονιάς.
3. Οι ομάδες μαθητών (Εργ/ριο 3 & 4) αναζητούν στις ομάδες τους, δεδομένα για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την Ε.Ε. Από το υλικό κάθε ομάδας, παίρνει ένα αντίτυπο κάθε μαθητής-μέλος και το καταχωρεί στο portfolio του για όλη τη χρονιά.
4. Οι μαθητές (Εργ/ριο 5) σχεδιάζουν εννοιολογικό χάρτη ταξινομώντας σε σύννεφα εδέσματα ανά χώρα προέλευσης. Έτσι, φτιάχνουν ένα παραγωγικό χάρτη της ΕΕ & με βάση τιμές και χώρες προέλευσης των εδεσμάτων και το συνολικό κόστος του δείπνου, βρίσκουν ποσοστό συμμετοχής κέρδους για την οικονομία κάθε κράτους. Από το υλικό παίρνει αντίτυπο κάθε μαθητής στο portfolio του, για όλη τη χρονιά.
5. Οι μαθητές (Εργ/ριο 6) φτιάχνουν σε ένα ομαδικό κολλάζ (με φωτογραφίες) δείπνο με προϊόντα της ΕΕ. και δημιουργούν τη δική τους αφίσα για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ευρωπαϊκές αξίες με ομαδικό κολλάζ (φωτογραφίες-μηνύματα). Από το υλικό παίρνει αντίτυπο κάθε μαθητής στο portfolio του, για όλη τη χρονιά.
6. Οι μαθητές (Εργ/ριο 7) φτιάχνουν τις σημαίες τους, βρίσκουν και παρουσιάζουν έθιμα, λένε ποιήματα κι ευχές, τραγουδούν χριστουγεννιάτικα κάλαντα σε άλλες γλώσσες. Απολαμβάνουν τα εδέσματα από διάφορες χώρες των γονιών τους. Η γιορτή αυτή βιντεοσκοπείται κι όλοι παίρνουν ένα αντίγραφο ως αναμνηστικό για το portfolio τους.

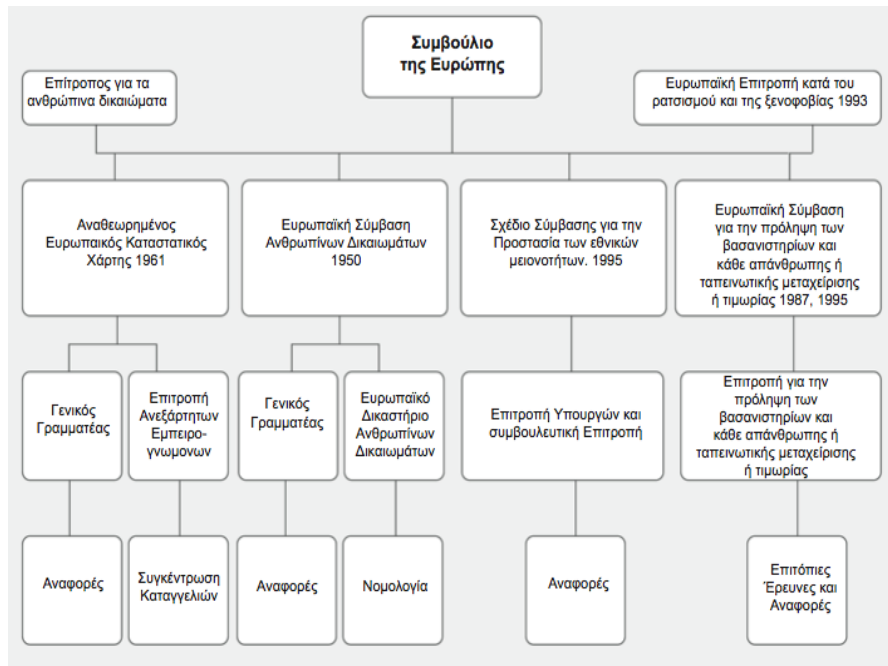
Τα αποτελέσματα από τις αναζητήσεις, τους υπολογισμούς σε όλα τα Εργαστήρια και τα συμπεράσματά τους, τα καταγράφουν κάθε μαθητής/τρια σε μια κόλλα χαρτί Α4 και στη συνέχεια καθένας το καταχωρεί στο portfolio του για να το πάρει μαζί του στο τέλος της σχολικής χρονιάς. Επίσης κάθε μαθητής αναστοχάζεται: ποιος ήταν ο σημαντικότερος γι' αυτόν στόχος του Εργαστηρίου της τάξης; Τι καινούργιο έμαθε; (γνώσεις) Πώς τα κατάφερε; (δεξιότητες) Γιατί είναι σημαντικό αυτό που έκανε; (στάσεις) Τι θα άλλαζε στην υλοποίηση του Εργαστηρίου ώστε να γίνει ακόμα καλύτερο; Ποιο από τα έργα του θα επέλεγε να παρουσιάσει στην τάξη;



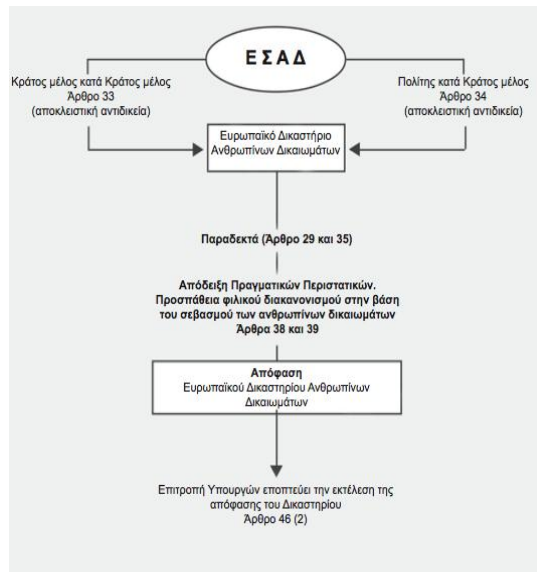
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ



1. Πηγή: Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης στα Ανθρώπινα Δικαιώματα για νέους/ες-Συμβούλιο της Ευρώπης σ.27



2. Πηγή: Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης στα Ανθρώπινα Δικαιώματα για νέους/ες-Συμβούλιο της Ευρώπης σελ.323.



3. Πηγή: Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης στα Ανθρώπινα Δικαιώματα για νέους/ες-Συμβούλιο της Ευρώπης σελ.327.



4. Πηγή: Φωτογραφικό υλικό συναδέλφου Δήμητρας Μπεκατώρου
<https://el.padlet.com/dimbec1/zg83uvmqekqu>
 (από την οποία έχει παραχωρηθεί η απαραίτητη άδεια χρήσης)



5. Πηγή: Φωτογραφικό υλικό συναδέλφου Δήμητρας Μπεκατώρου
<https://el.padlet.com/dimbec1/gjvxi4v63fl>

(από την οποία έχει παραχωρηθεί η απαραίτητη άδεια χρήσης)



ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

στο

Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων

«Γνωρίζουμε την Ελλάδα, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα ανθρώπινα δικαιώματα και οργανώνουμε ένα ευρωπαϊκό γεύμα για τα παιδιά του τρίτου κόσμου και μια διαπολιτισμική Χριστουγεννιάτικη σχολική γιορτή»

του εκπονητή προγράμματος

Δρ ΛΑΖΑΡΙΔΗ ΙΩΑΝΝΗ



Η σωστή απάντηση σημειώνεται με **Κίτρινο χρώμα**

ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Το δοκίμιο που σας έχει δοθεί περιλαμβάνει 10 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής.
2. Συμπληρώστε τα στοιχεία σας στο ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ.
3. Διαβάστε προσεκτικά όλες τις ερωτήσεις και τις απαντήσεις που δίνονται από κάτω.
4. Σημειώστε τη σωστή απάντηση (Α, Β ή Γ) πάνω στο φύλλο αξιολόγησης.
5. Κάθε ερώτηση έχει μόνο μία σωστή απάντηση.

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:.....

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:.....

Το Πρόγραμμα: «Γνωρίζουμε την Ελλάδα, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα ανθρώπινα δικαιώματα και οργανώνουμε ένα ευρωπαϊκό γεύμα για τα παιδιά του τρίτου κόσμου και μια διαπολιτισμική Χριστουγεννιάτικη σχολική γιορτή»

1. Στα Εργαστήρια αυτά, ο εκπαιδευτικός εφαρμόζει κυρίως:
Α) Την ομαδοσυνεργατική- εταιρική διδασκαλία
Β) Τη μετωπική διδασκαλία
Γ) **Εναλλαγή των δύο προηγούμενων**
2. Η καλλιέργεια της «Πολιτειακής συνείδησης» αφορά:
Α) Τη γνώση της γεωμορφολογίας της Ελλάδας
Β) **Τη στάση του πολίτη προς την κοινότητα όπου ανήκει**
Γ) κανένα από τα παραπάνω
3. Σκοπός μας είναι να υποστηρίξουμε και να ενισχύσουμε μέσω των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων:
Α) Τη δημιουργική - διερευνητική μάθηση και την κριτική σκέψη
Β) Την ανάδυση ευρωπαϊκών και παγκόσμιων αξιών συμπληρωματικά με τα μαθησιακά αντικείμενα της εκάστοτε τάξης
Γ) **Και τα δύο**
4. Οι Αλλοδαποί μαθητές κατά τη διάρκεια των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων:
Α) **Εργάζονται ισότιμα με τους μαθητές ελληνικής καταγωγής**
Β) Αφομοιώνονται από την εθνική συνείδηση της πλειοψηφίας της τάξης
Γ) Παραγκωνίζονται και αποκλείονται



5. Η αξιολόγηση των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων επιτυγχάνεται με:
- A) Φύλλο εργασίας που συντάσσεται από τον εκπαιδευτικό
 - B) Φύλλο εργασίας που συντάσσεται από την υπεύθυνη ομάδα
 - Γ) **Συνδυασμό και των δύο**
6. Πόσα είναι τα άρθρα της Οικουμενικής Διακήρυξης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων:
- A) **30**
 - B) 15
 - Γ) 6
7. Το Ευρωπαϊκό Γεύμα αφορά:
- A) **Την αντιστοιχία προϊόντων με χώρες της Ε.Ε**
 - B) Θέματα υγιεινής διατροφής
 - Γ) Την αξία της Μεσογειακής διατροφής
8. Ποιος είναι ο κύριος προβληματισμός που μπορεί να αναδυθεί από το Εργαστήριο «Ένα ευρωπαϊκό γεύμα για τα παιδιά του τρίτου κόσμου»:
- A) Η διαφορετικότητα των διατροφικών συνηθειών
 - B) **Η άνιση κατανομή πόρων στον πλανήτη**
 - Γ) Πώς μπορούμε να συνθέσουμε ένα ευρωπαϊκό μενού
9. Στο Εργαστήριο με τίτλο: «Μια Χριστουγεννιάτικη - Πρωτοχρονιάτικη γιορτή» οι μαθητές εξοικειώνονται με την έννοια της διαφορετικότητας προκειμένου:
- A) Να μπορούν να εξασφαλίσουν τις αποστάσεις τους από τους αλλοδαπούς συμμαθητές τους
 - B) Να συνειδητοποιήσουν την ανωτερότητα της ελληνικής φυλής
 - Γ) **Να καλλιεργηθεί ο σεβασμός στη μοναδικότητα του καθενός, μέσα σε κλίμα συνεργασίας και συνοχής**
10. Ο ρόλος των γονέων σε μια διαπολιτισμική γιορτή του σχολείου εκφράζεται μέσω:
- A) Της απόλυτης απουσίας τους κατά τη διάρκεια του Εργαστηρίου
 - B) **Της ενεργούς εμπλοκής και συνεργασίας τους σε όλη τη διάρκεια του Εργαστηρίου**
 - Γ) Της παρακολούθησης του αποτελέσματος κατά την παρουσίαση της γιορτής